

Χαλκολιθική περίοδος ή Πολιτισμός της Ερήμης: 3800 – 2400 π.Χ.

Πρώιμη Χαλκολιθική: 3800 – 3500 π.Χ.

Μέση Χαλκολιθική: 3500 – 2800 π.Χ.

Ύστερη Χαλκολιθική: 2800 – 2400 π.Χ.

Μετάβαση από Χαλκολιθική σε Εποχή του Χαλκού ή Πολιτισμός της Φιλιάς: 2400 – 2350/ 2300 π.Χ.

Χαλκολιθική Περίοδος (3800-2400 π.Χ.)

Πρώιμη Χαλκολιθική Καλαβασός-Αγίους

Καλαβασός-Αγίους. Λάκκος στο τετράγωνο C11C.

Καλαβασός- Αγίους. Σήραγγα μεταξύ λάκκων 25-27

Λίθινα εργαλεία

296 (1:3)

257 (1:2)

23 (1:2)

113 (1:2)

42 (1:2)

101 (1:2)

29 (1:2)

147 (1:2)

69 (1:1)

176 (1:2)

25 (1:2)

152 (1:1)

327 (1:1)

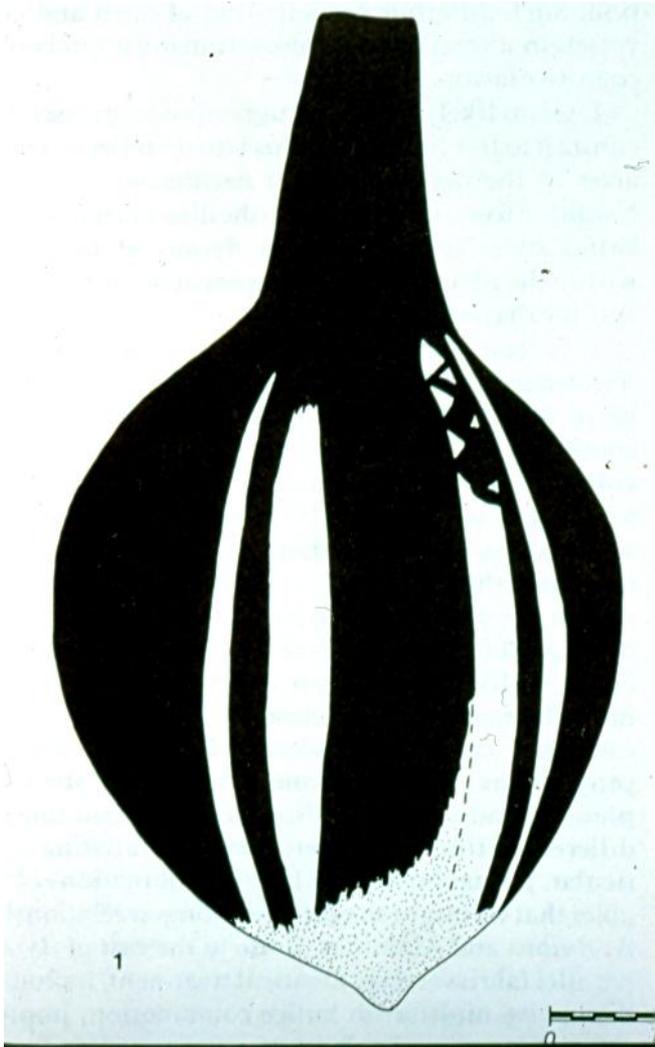
393 (1:1)

299 (1:1)

Λίθινα λειασμένα
εργαλεία και λεπίδες
οψιανού

Κεραμική

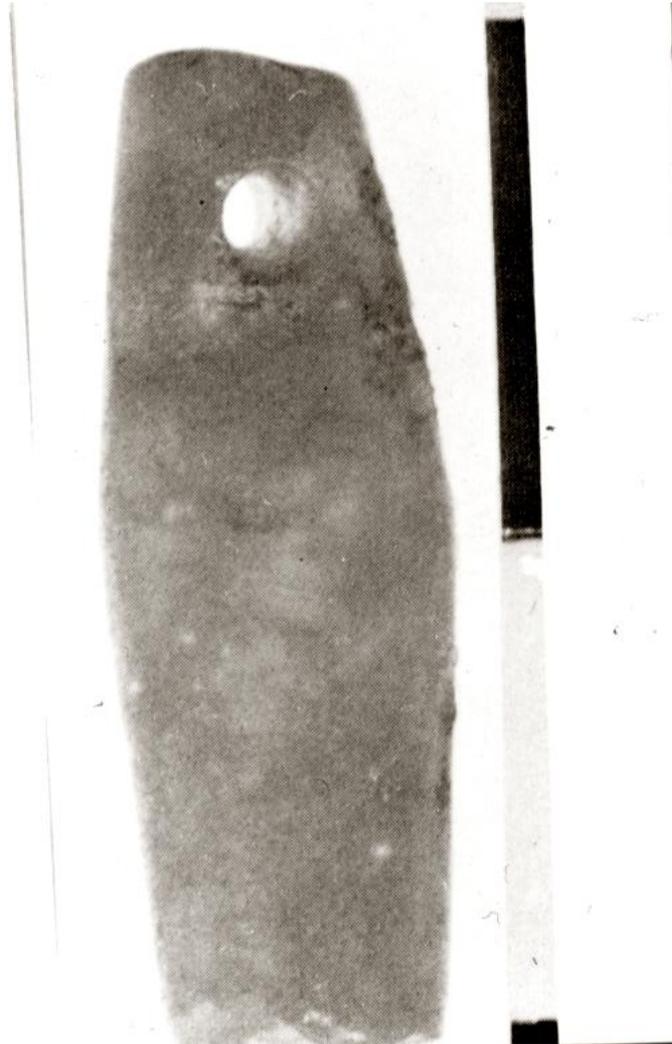
Ενδεικτικό σχήμα κεραμικής από
Καλαβασό- Αγιούς. Φλάσκα.

Πήλινα ειδώλια

6. Kalavassos-Ayios: ceramic figurine fragments. Photograph by A. South.

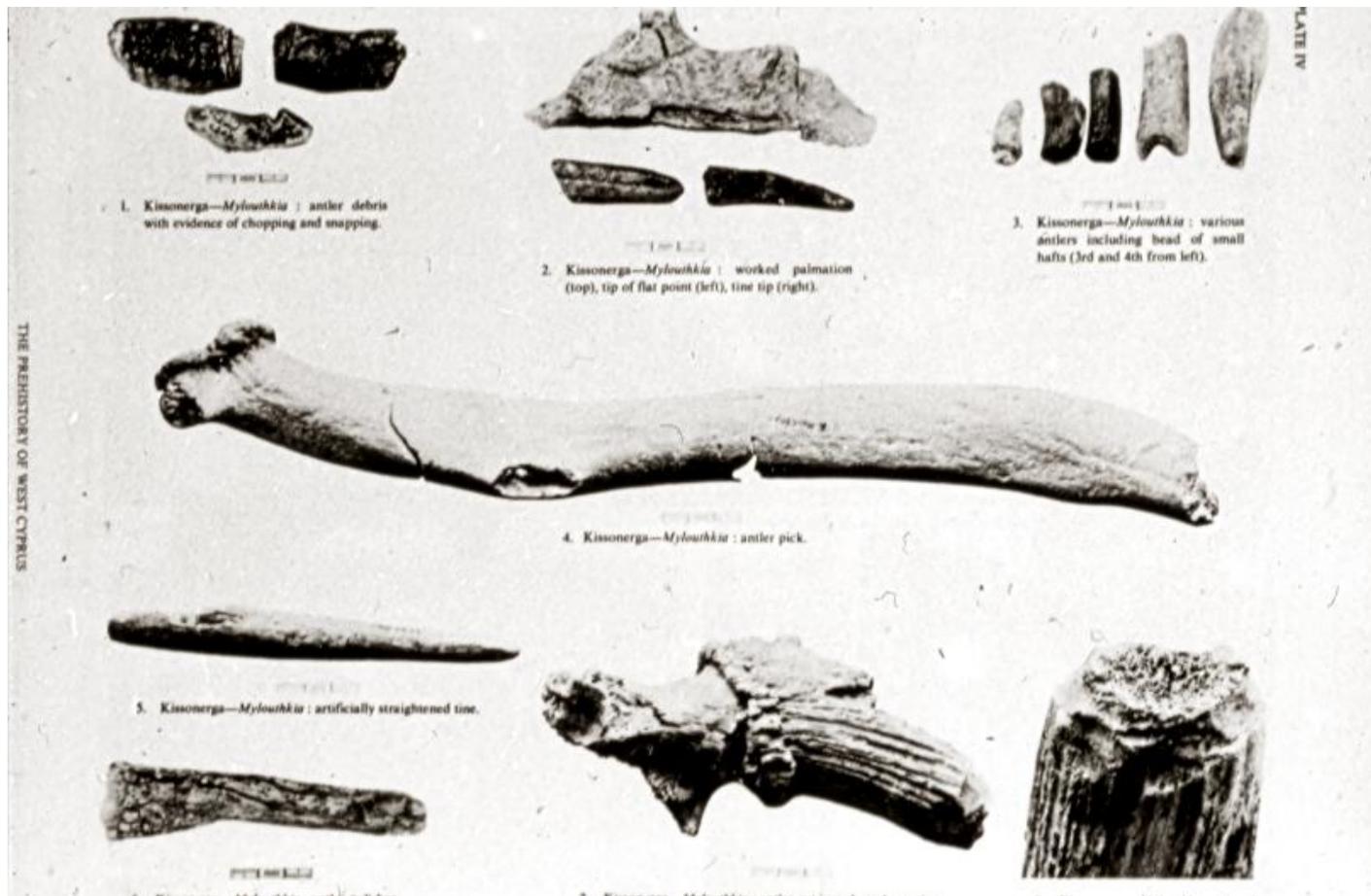
Κοσμήματα: περίαπτο από κορναλίνη λίθο

Κισσόνεργα-Μυλούθκια

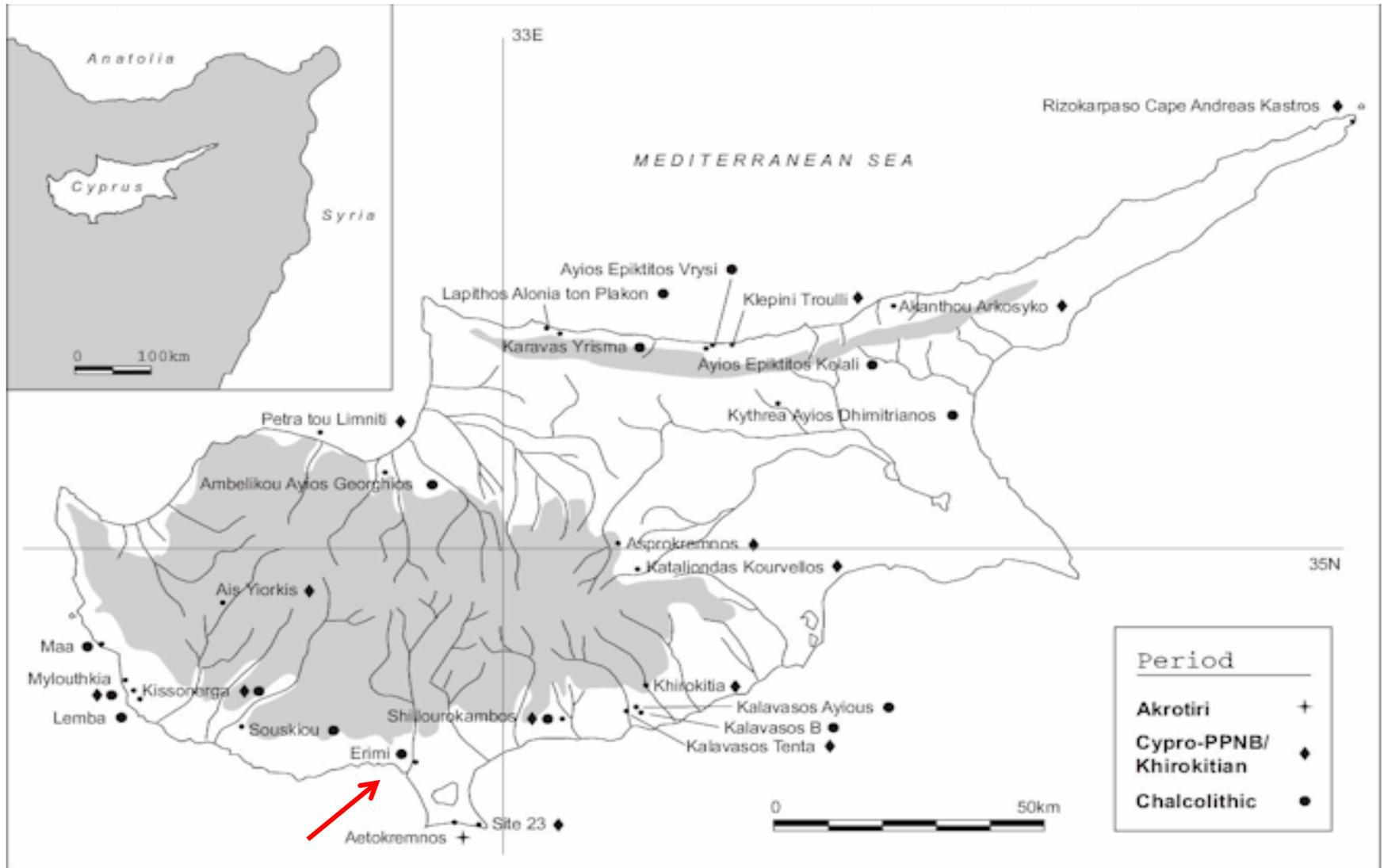

Οστά και κέρατα από την θέση Κισσόνεργα-Μυλούθκια

Μέση και Ύστερη Χαλκολιθική

Ερήμη- Παμπούλα

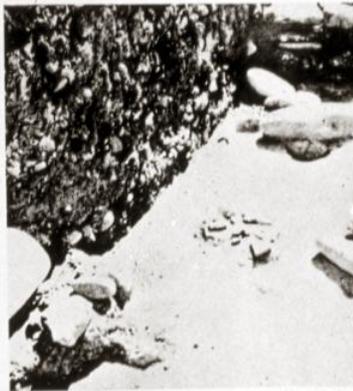
Ερήμη-Παμπούλα. Γενική άποψη περιοχής, αρχιτεκτονική οικιών, φωτογραφίες από το εσωτερικό των ανεσκαμμένων οικιών.

1. The site; in the distance Kolossi Castle

2. Layer IV. Floor in the depression

3. The floor of House VI a, with mortar and pestles in place

Fig. XXXIV. Erimi

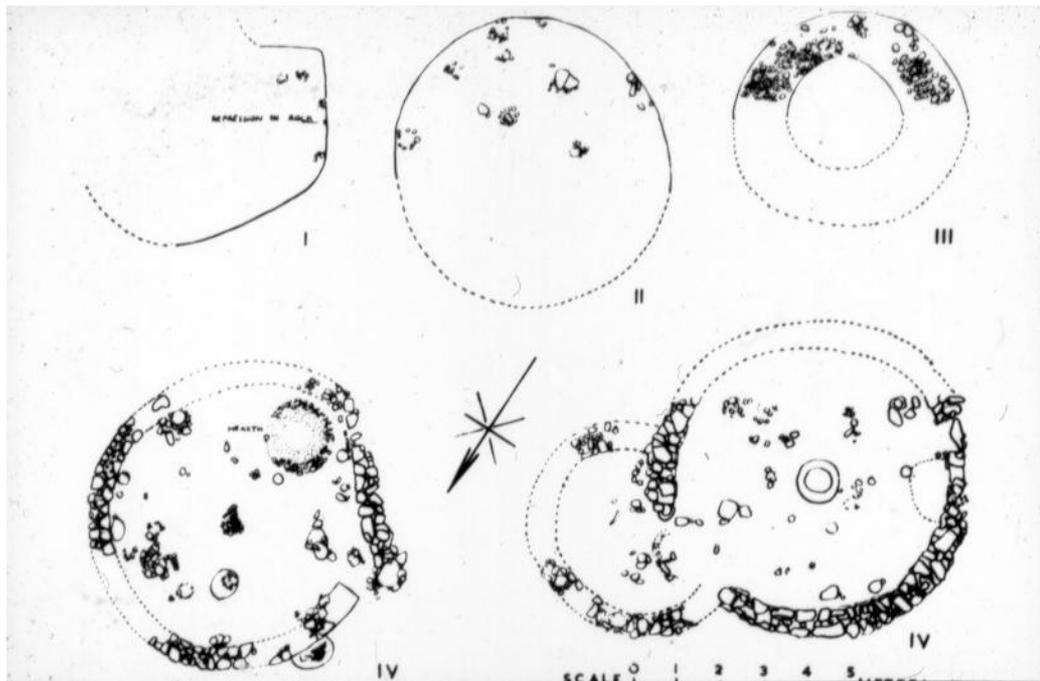

1. Houses VI b and VII b (foreground) and House VI a (background)

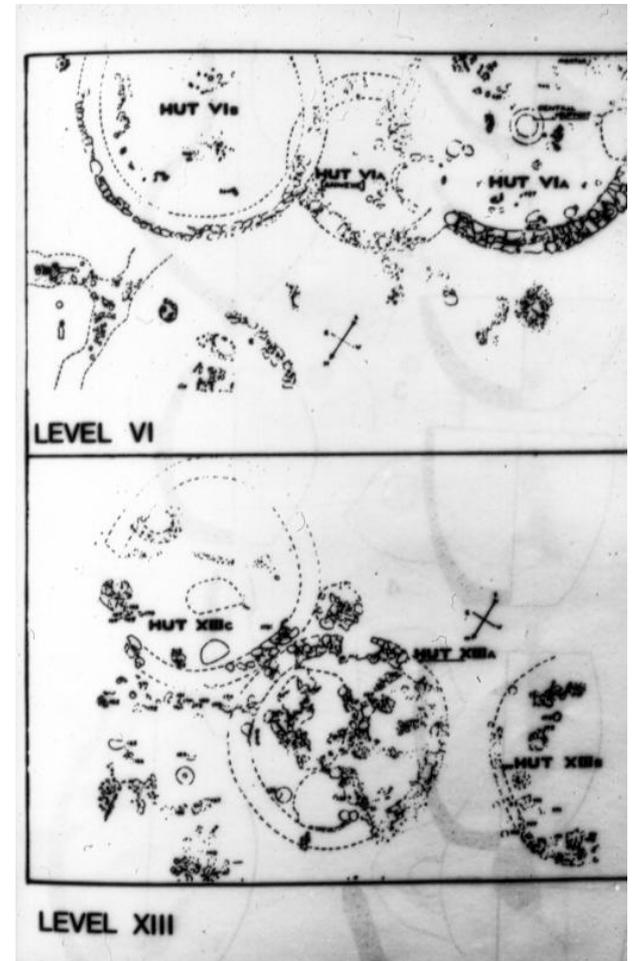

2. Intersection of Houses VIII b and IX b

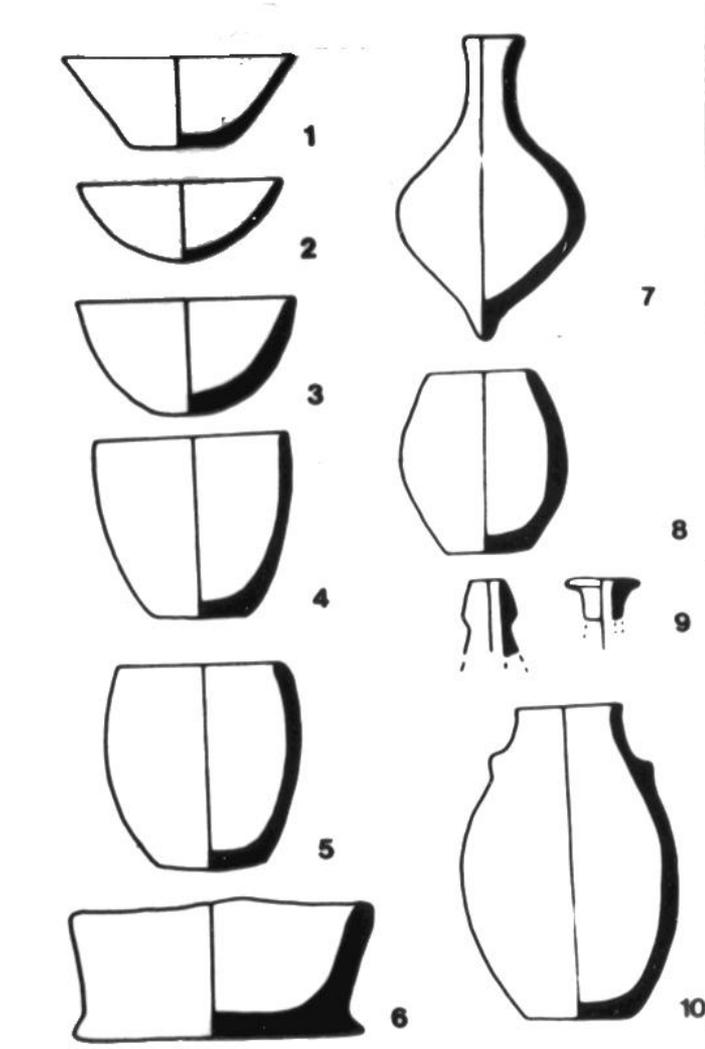
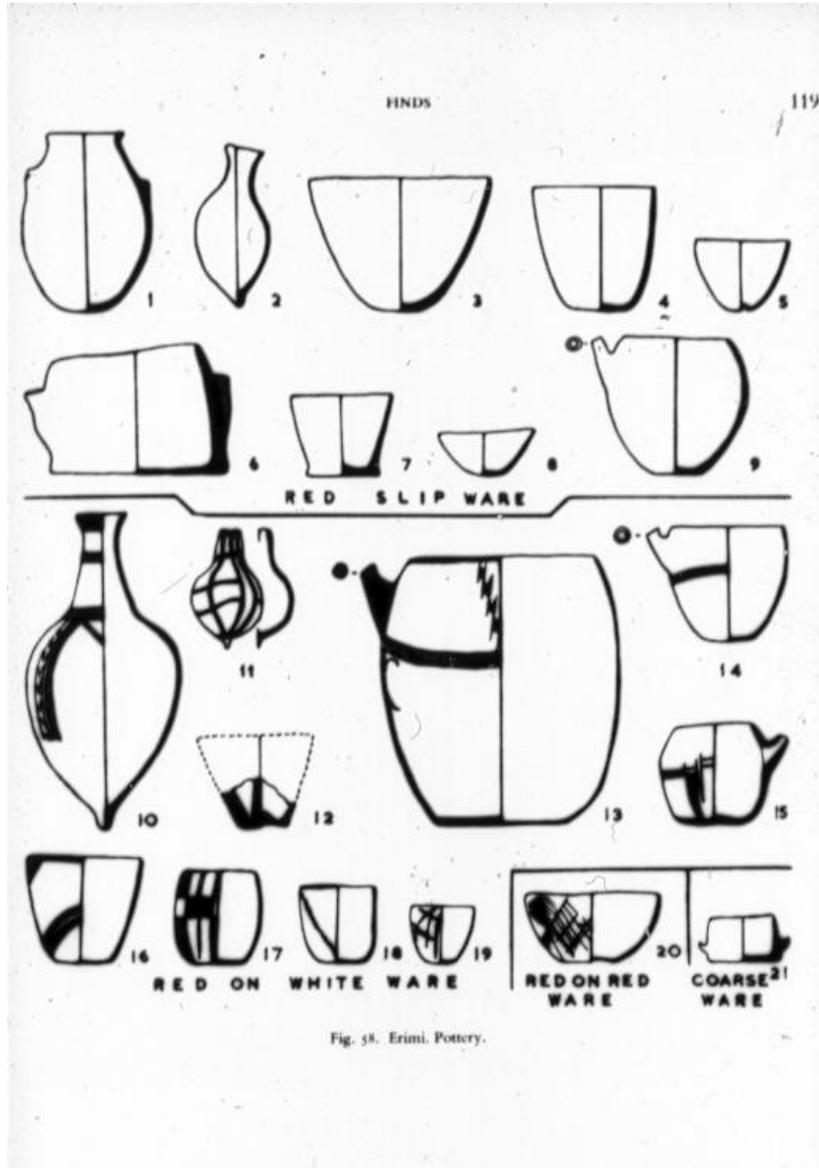

Αρχιτεκτονικοί τύποι κτηρίων

Οικία ΙΧ με ταφή στο εξωτερικό της

Σχηματολόγιο κεραμικής

Εικόνες ενδεικτικών τύπων Ερυθρής επί Ανοιχτού κεραμικής

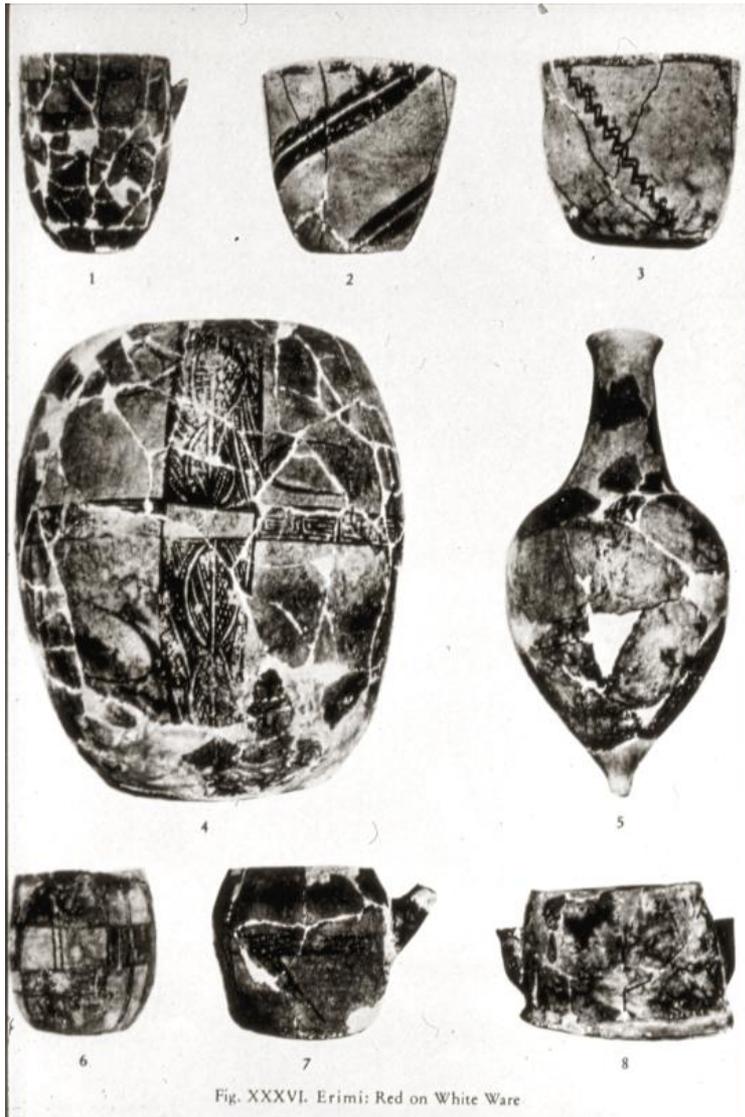
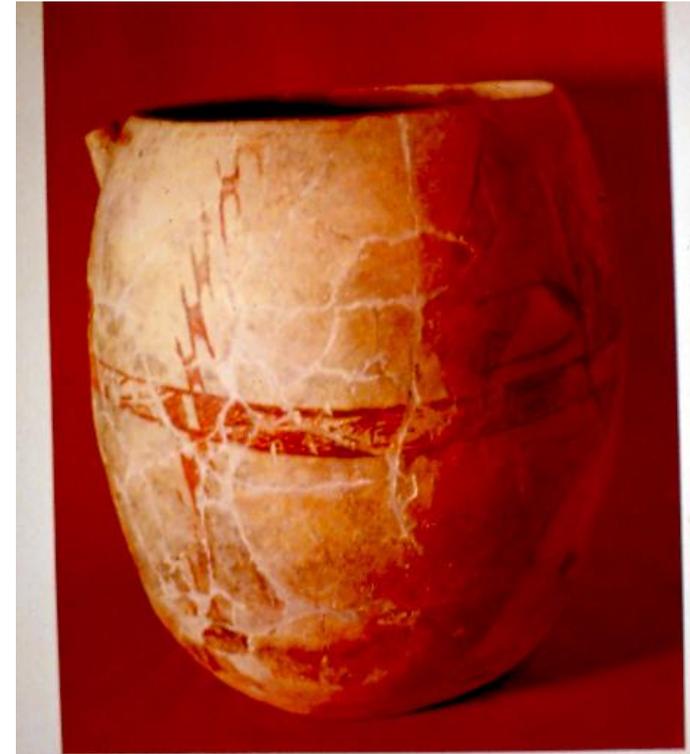

Fig. XXXVI. Erimi: Red on White Ware

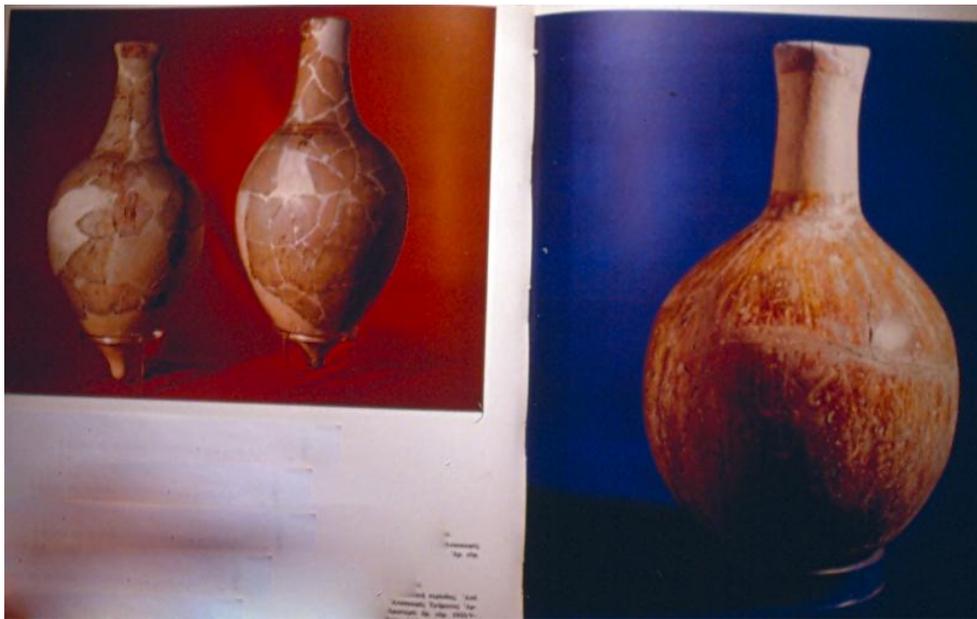

9. ΠΙΘΟΣ ΜΕ ΓΡΑΨΤΟ ΔΙΑΚΟΣΜΟ

Πρὸς τὸ τέλος τῆς Νεολιθικῆς περιόδου καὶ στὴν πρώτη Χαλκολιθικὴ περίοδο (3000-2500 π.Χ.) ἐπικρατεῖ ἕνας νέος ρυθμὸς στὴν κεραμικὴ διακόσμηση. Τὰ ἀγγεῖα ἔχουν λευκὴ ἢ ὑπόλευκὴ ἐπιφάνεια, πάνω στὴν ὁποία ὑπάρχει γραμμικὸς διάκοσμος μὲ ἐρυθρὰ βαφή. Ποικίλα μοτίβα χρησιμοποιοῦνται, γεωμετρικὰ ἢ ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸν φυσικὸ κόσμο. Στὸν μεγάλο πίθο τῆς εἰκόνας ὁ διάκοσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ γεωμετρικὰ σχήματα ἀρκετὰ κολλοκλοκὰ (ὁρατὰ ἀκόμη καὶ ὁ μαϊνάνδρος). Τὰ μεγάλα ἡμικυκλικὰ μοτίβα στὴς πλευρὲς τῶν ταινιῶν ποὺ περικλείουν τὸν διάκοσμο πιθανὸν νὰ παριστάνουν ἀνθρώπινα χέρια.

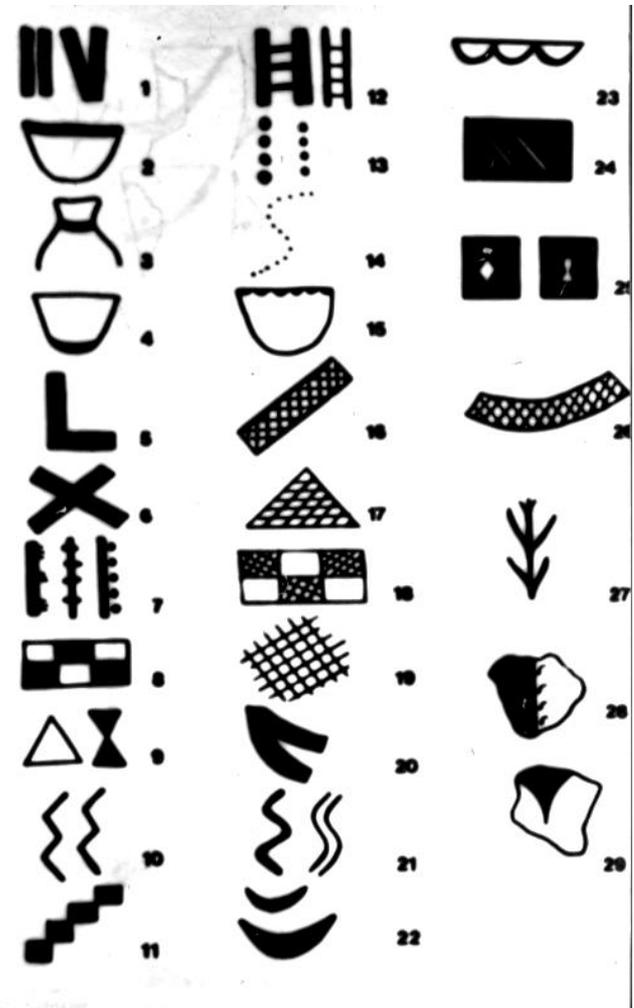
Βιβλ. ἰ P. Dikaios, RDAC 1936 30, ἀρ. 162, εἰκ. 4, πίν. 15, 3, 4.

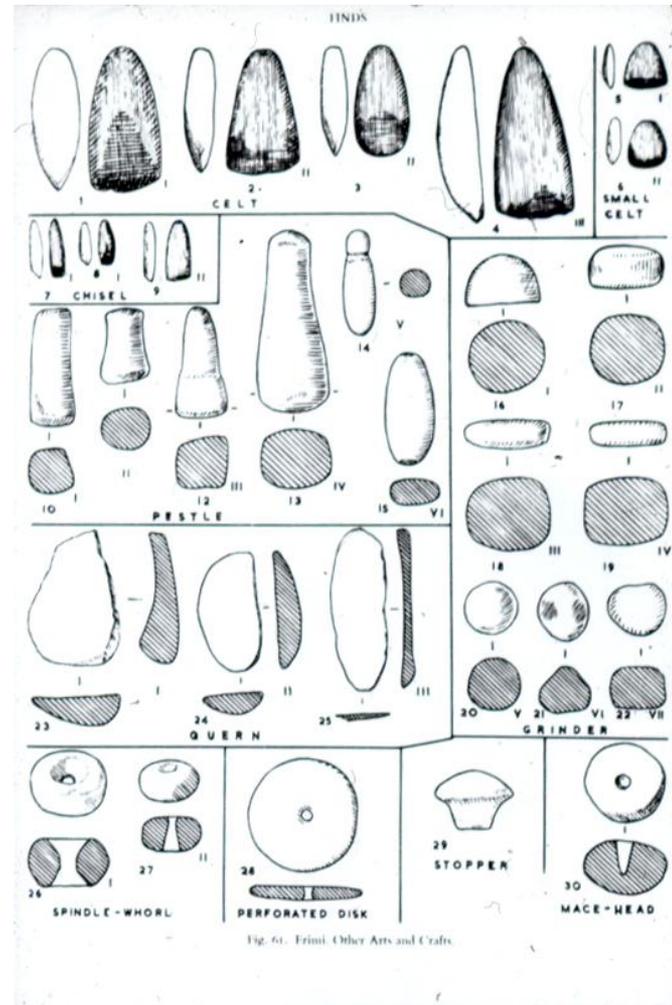
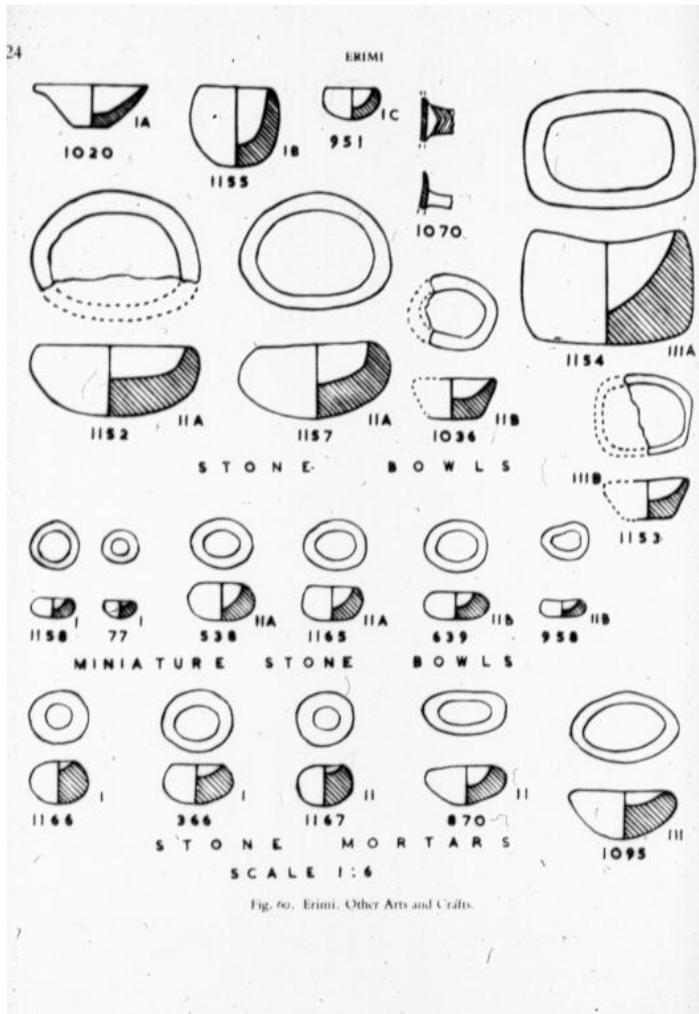

Φλάσκες με περίτεχνη διακόσμηση. Δεξιά της Χαλκολιθικής Περιόδου, αριστερά της Κεραμεικής Νεολιθικής.

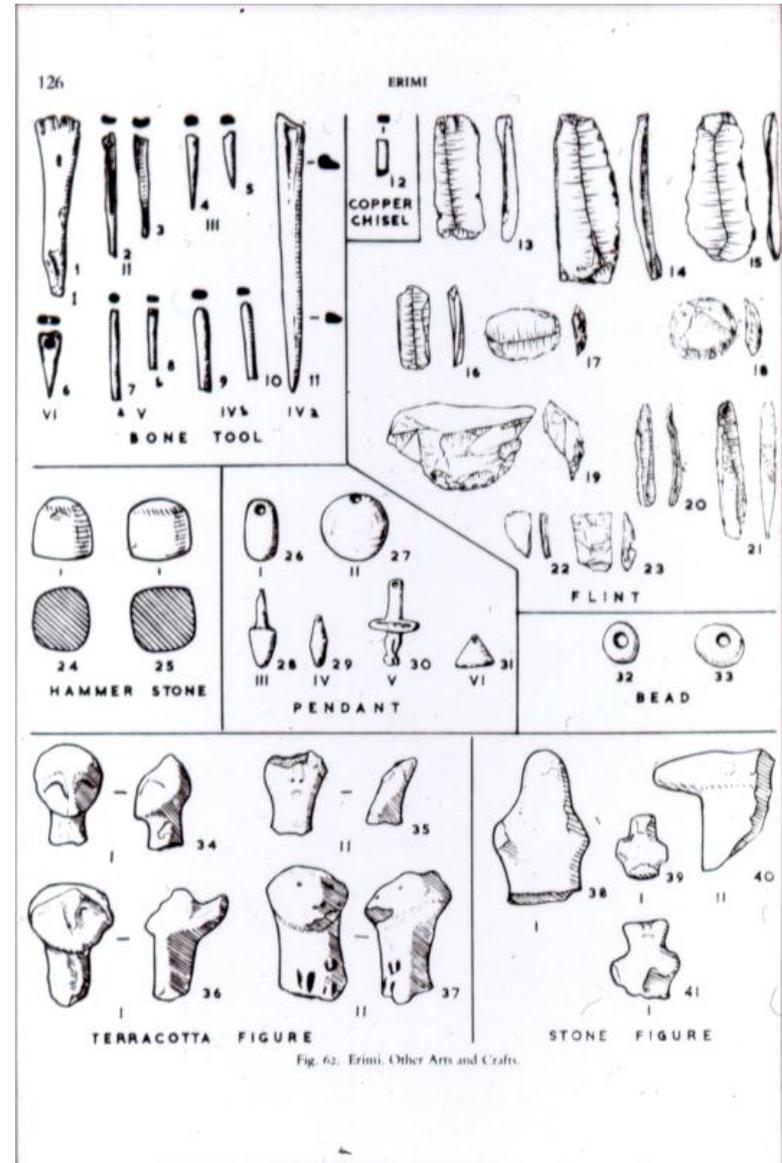
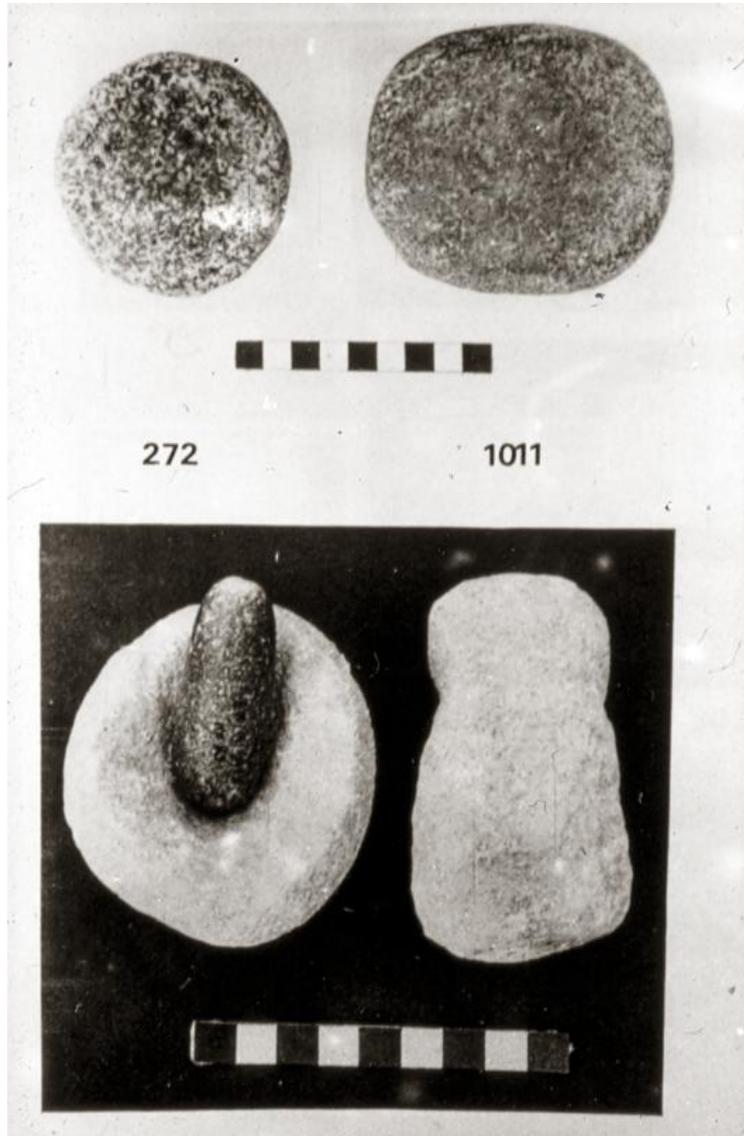
Συνήθη διακοσμητικά μοτίβα στην Ερήμη της Χαλκολιθικής Περιόδου

Λίθινα εργαλεία και σκεύη

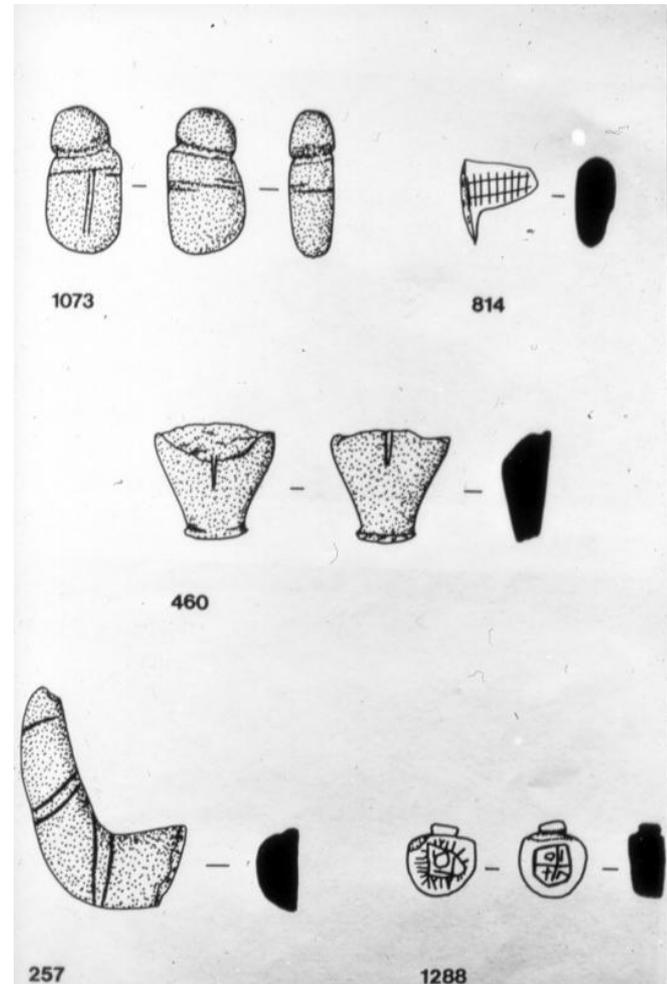
Λίθινα και οστέινα εργαλεία και σκεύη

Ειδώλια και κοσμήματα

Ειδώλια της Χαλκολιθικής Περιόδου

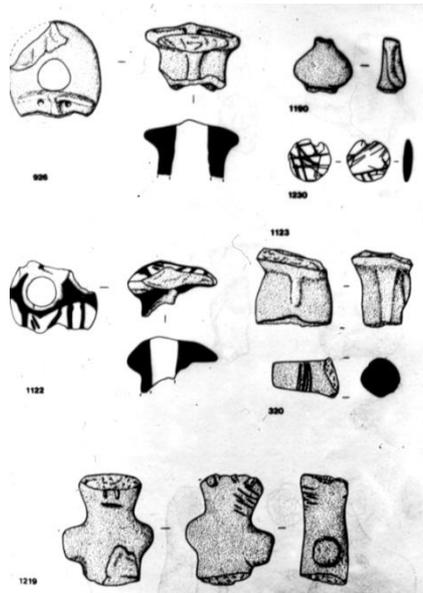
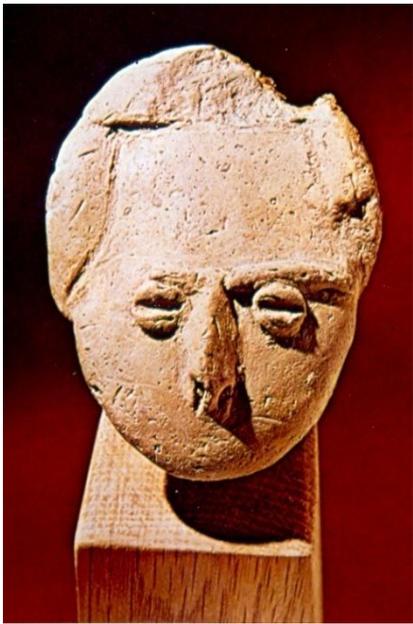
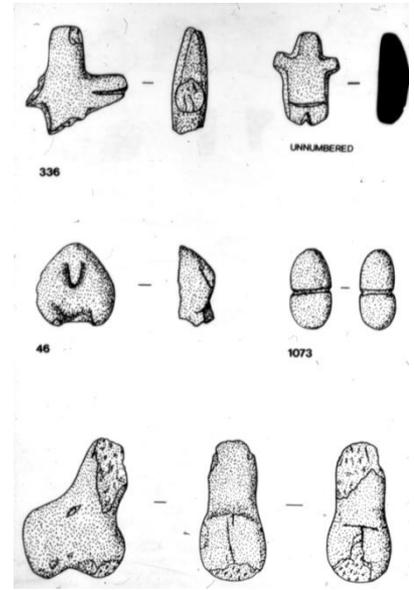
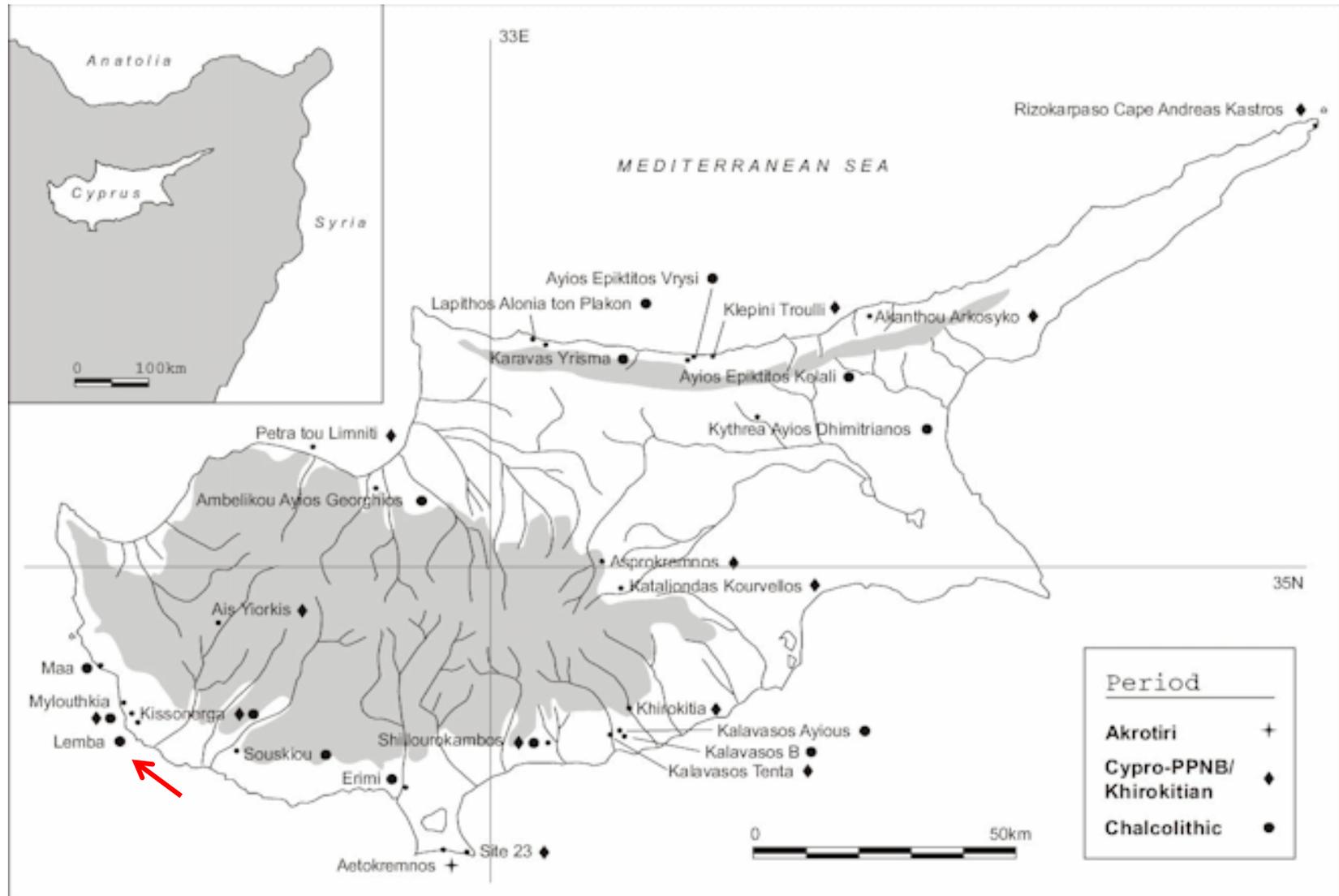

Fig. 33: Red Slip Ware Bottle with Relief Decoration (no. 926); Clay

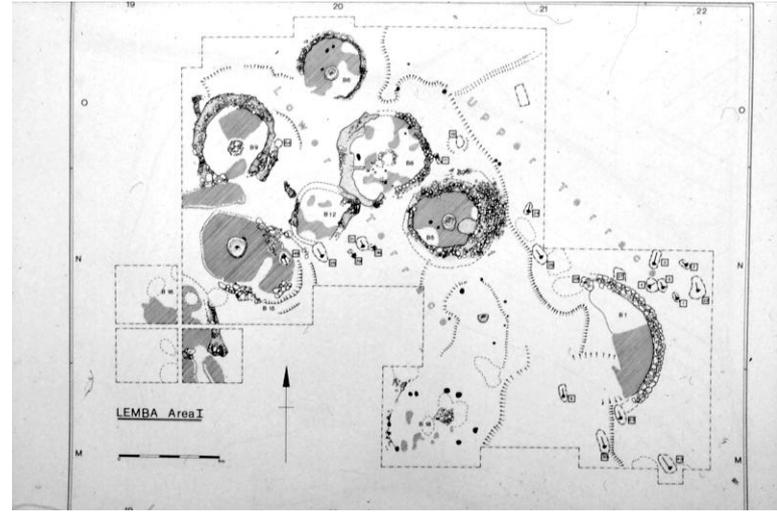
Λέμπα- Λάκκους

Άποψη της Περιοχής 1

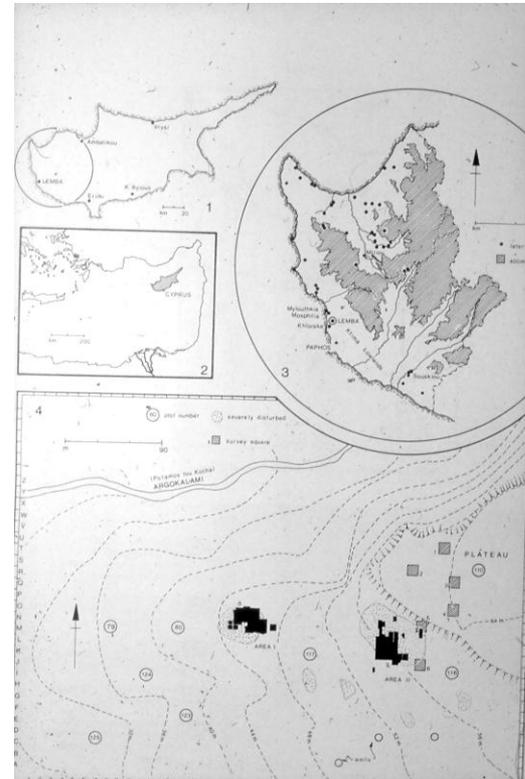
Κάτοψη της Περιοχής 1

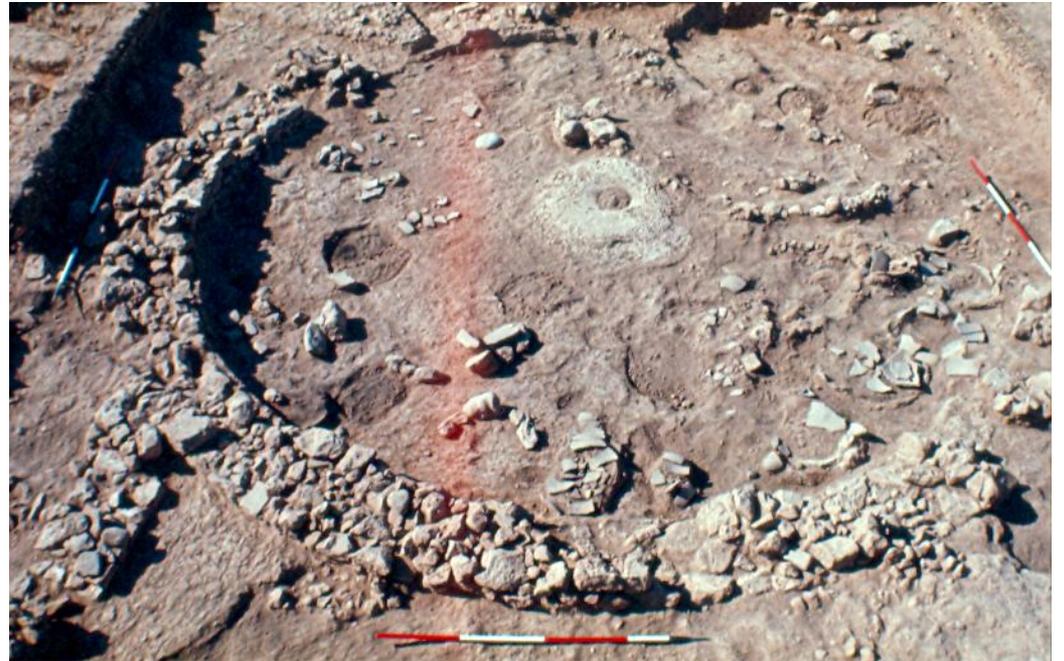
Αεροφωτογραφία Περιοχής 2

Τοπογραφικό σχέδιο Περιοχής II

Κάτοψη Περιοχής 2

Άποψη οικίας

Ο Ευθύγραμμος Τοίχος που διαχωρίζει τις οικίες από σύνολο αποθηκευτικών λάκκων

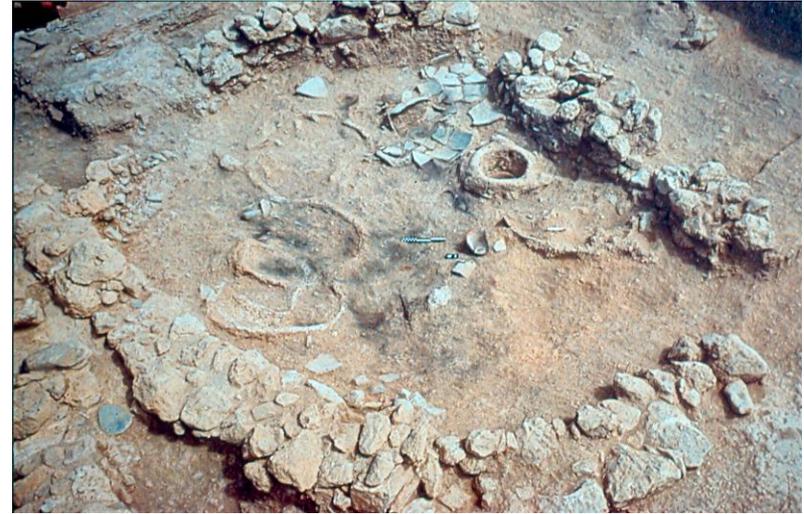

4. North face of Linear Wall, M33d.1 F1

↓
Άποψη από πάνω

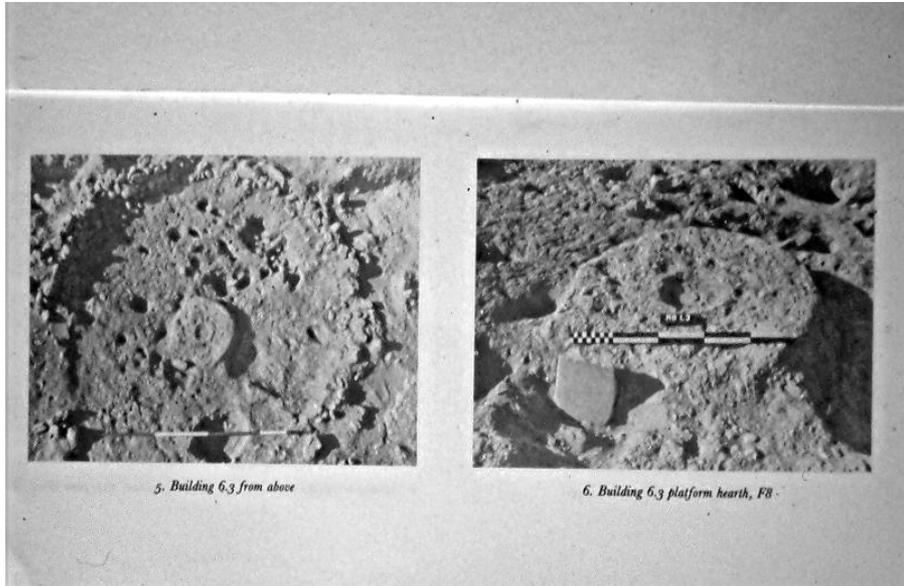
13. Lemba Building 3, c 2500 BC, demonstrates how walls above foundation level have entirely disappeared.

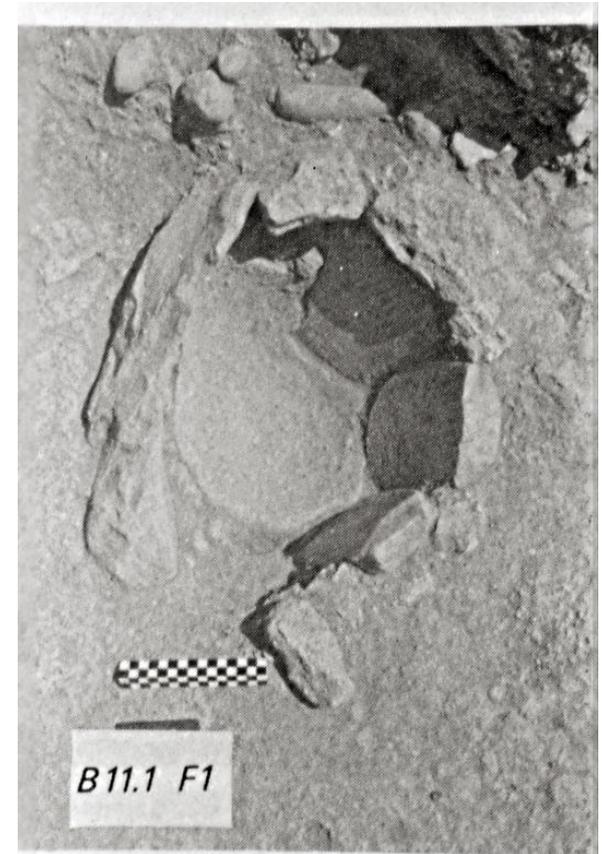
Οικίες Λέμπας με τις εστίες τους
εσωτερικά

Οι εστίες του οικισμού

Οικίες με λεκάνες στο εσωτερικό του δαπέδου. Πιθανότατα λειτουργούσαν ως αποθηκευτικά αγγεία.

Το Πειραματικό Χωριό της Λέμπας

31. A view of the Lemba Experimental Village from the east with the main experimental buildings in

Αποκατάσταση κτηρίων

Πειραματική κατασκευή κτηρίων

Κτήριο 1- ανακατασκευή

Ανακατασκευή στέγης κτηρίου 1

Ανακατασκευή Κτηρίου 1

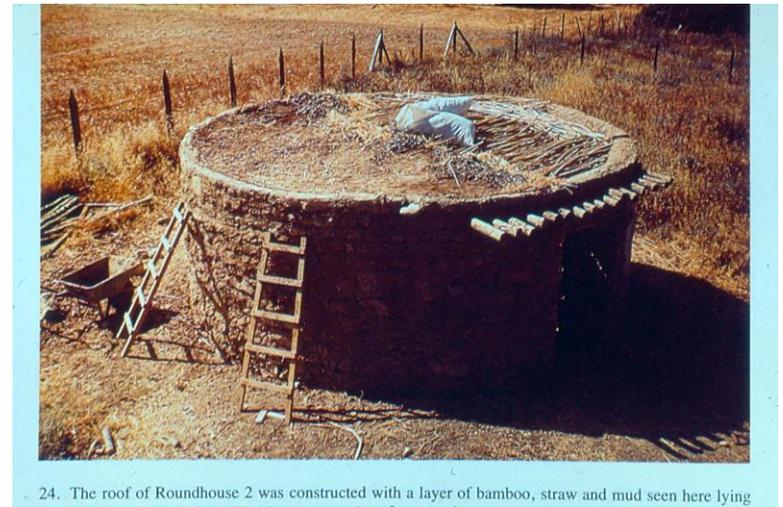
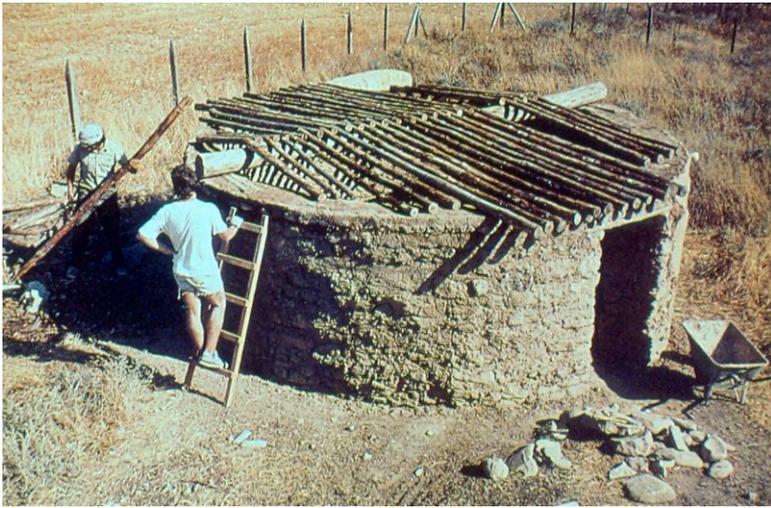

Το Κτήριο 1

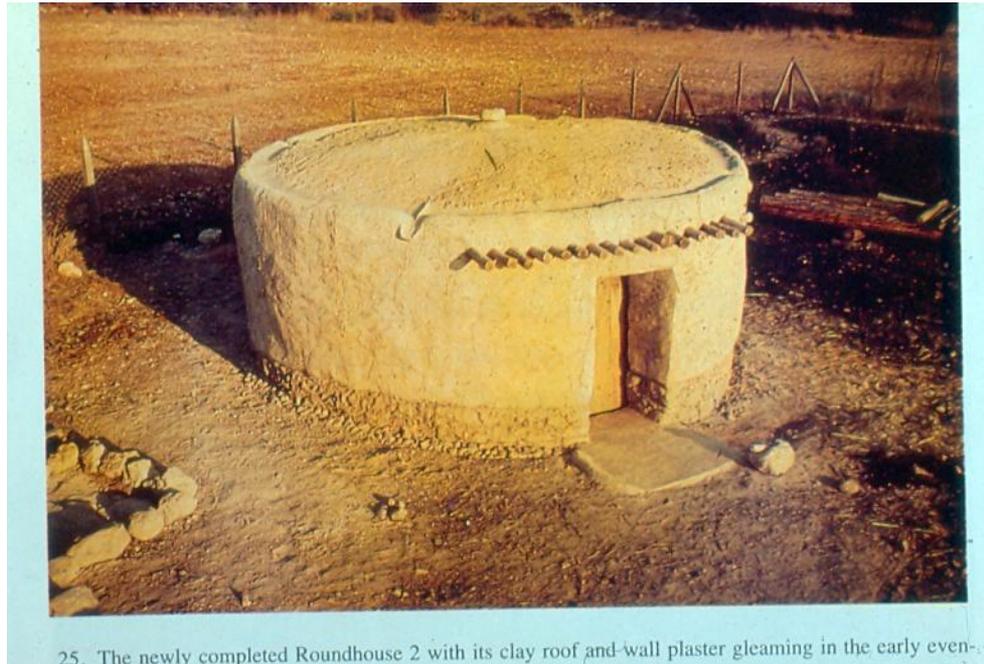
alls of Roundhouse 1 were also finished in a lime plaster and painted red (see fig. 33).

Το εσωτερικό του Κτηρίου 1

24. The roof of Roundhouse 2 was constructed with a layer of bamboo, straw and mud seen here lying

Ανακατασκευή Κτηρίου 2

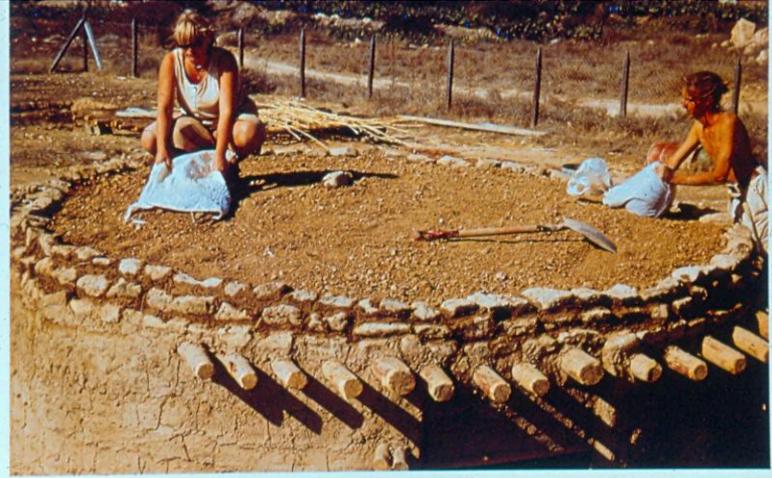
25. The newly completed Roundhouse 2 with its clay roof and wall plaster gleaming in the early evening

Κτήριο 2

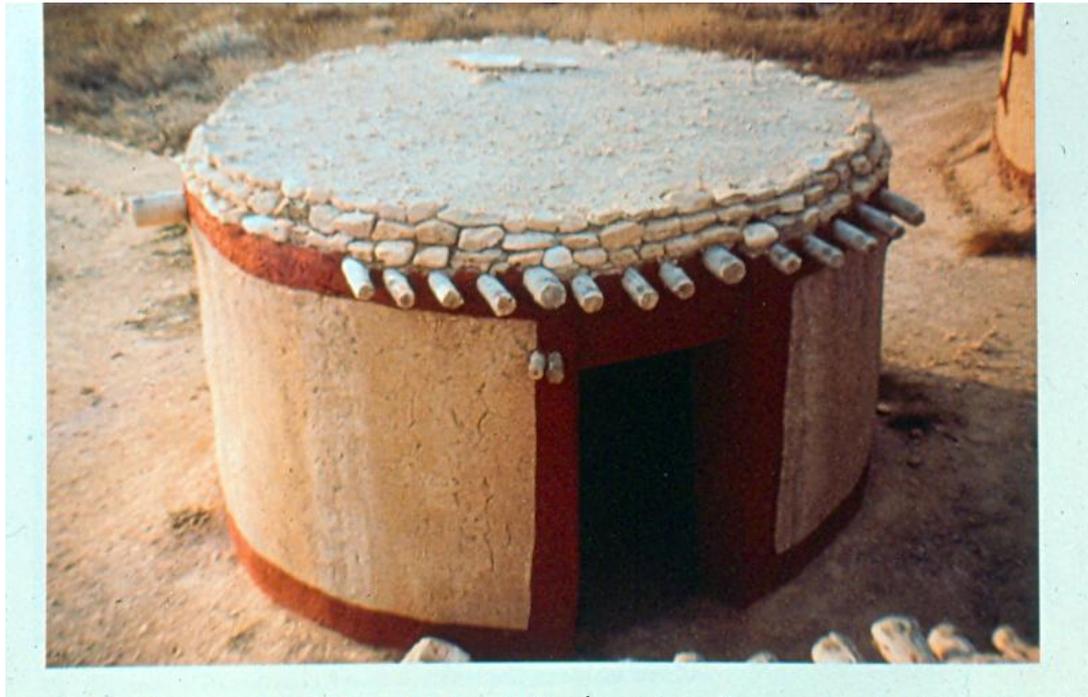
Ανακατασκευή Κτηρίου 3

28. The roof of Roundhouse 3 rests on rafters laid across the wall head and covered with layers of bam-

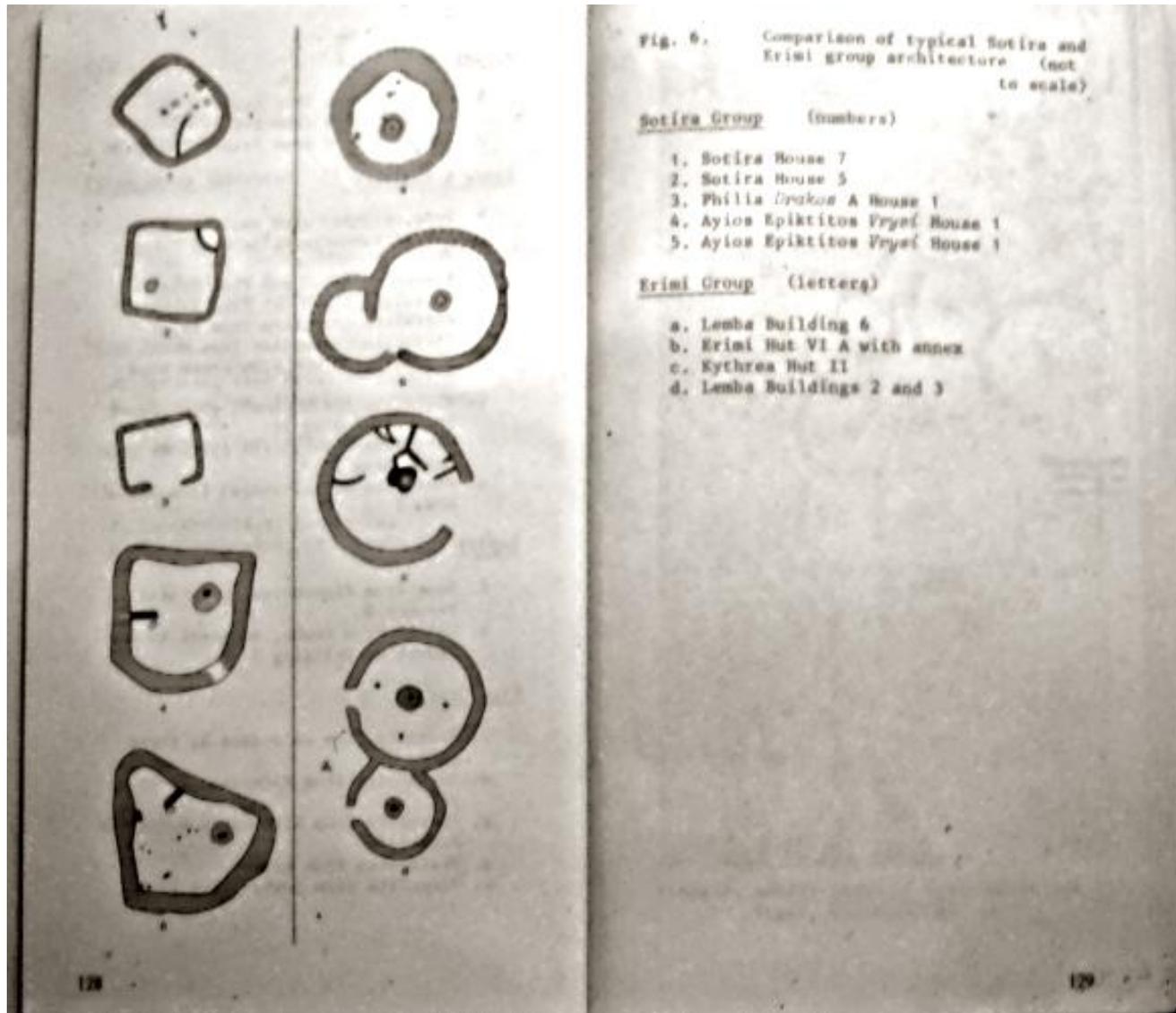

29. Rings of stone around the edge of the roof of Roundhouse 3 hold the layers of earth and clay in place.

Κτήριο 3

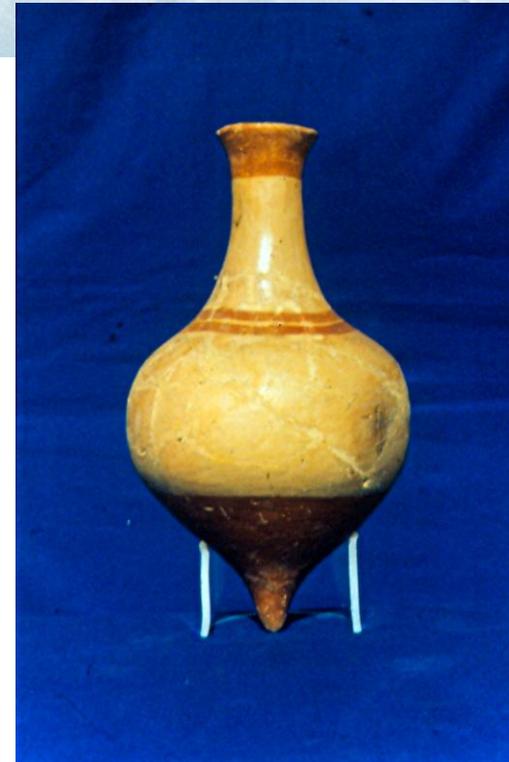
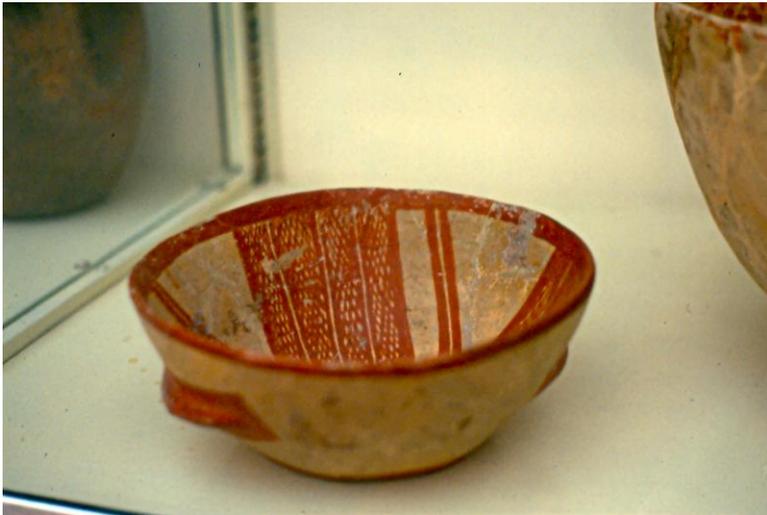
Συγκριτικός πίνακας της αρχιτεκτονικής των θέσεων της Κεραμικής Νεολιθικής και Χαλκολιθικής Περιόδου

Ερυθρή επί Ανοικτού Κεραμική από τη Λέμπα-Λάκκους

Δοχεία, λοπάδια και οξυύθμενη φλάσκα

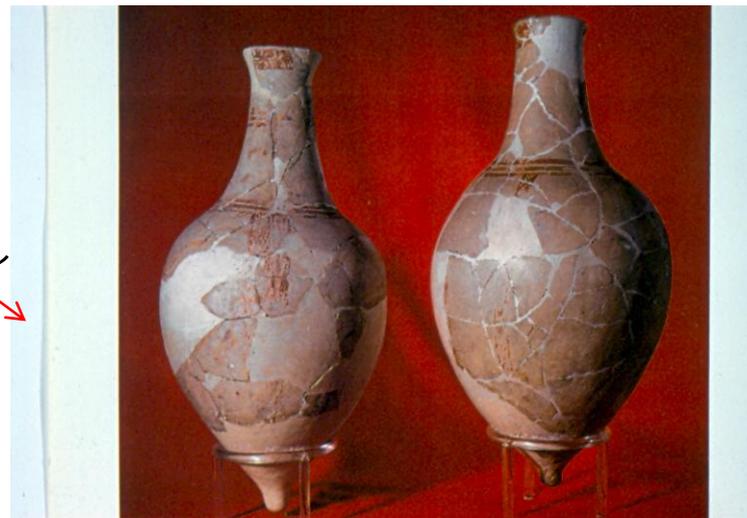

Φιάλη και οξυπύθμενη φλάσκα από τη Λέμπα

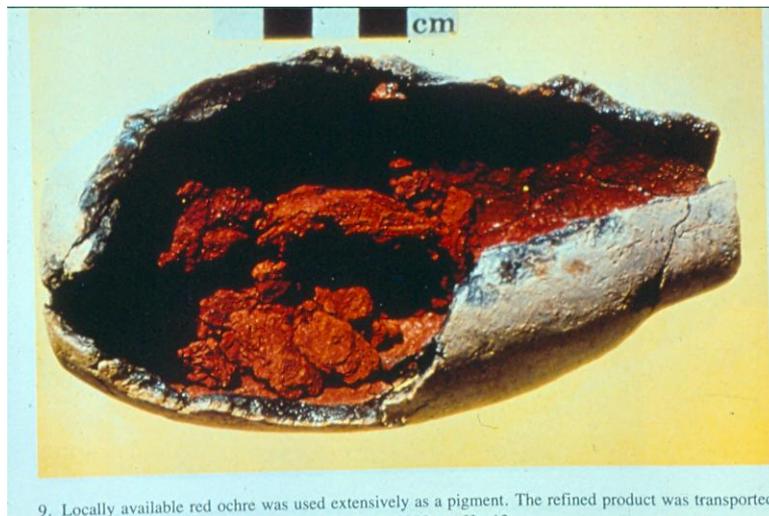
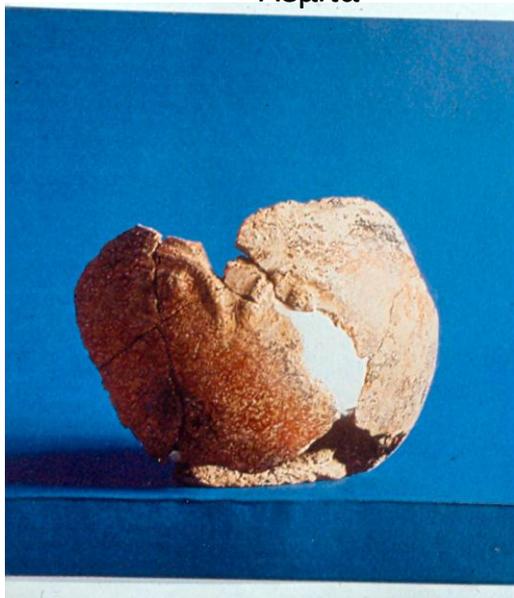
Αγγείο από την Τροία που βρέθηκε στη Λέμπα

Κεραμική Ερυθρού επί Ανοιχτού από την Ερήμη

Παράλληλα
άλλων θέσεων

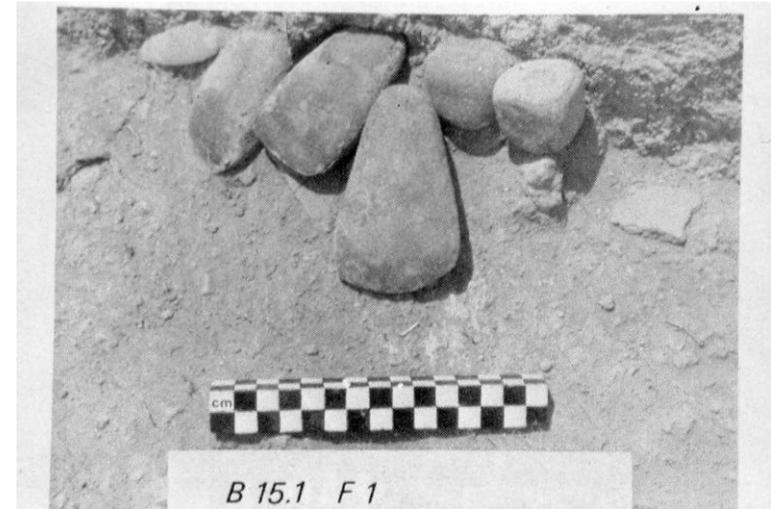
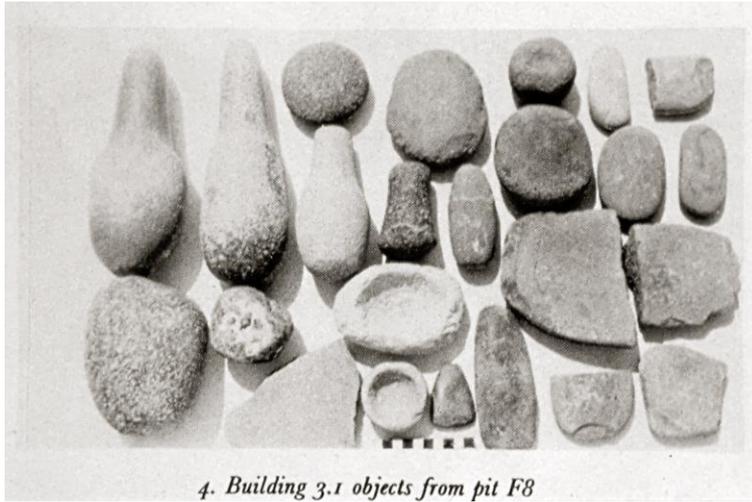
Αγγείο με ώχρα στο εσωτερικό του

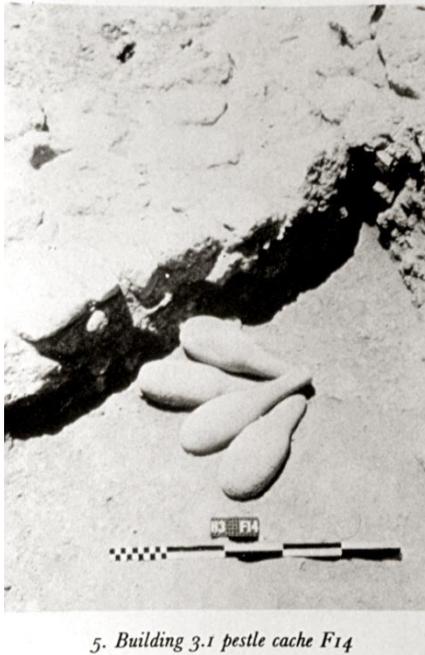
9. Locally available red ochre was used extensively as a pigment. The refined product was transported

Αποθέσεις (κλειστά σύνολα) λίθινων εργαλείων

Κτήριο 15.1. Αποθέτης με λίθινα εργαλεία

Αποθέτης με
γουδοχέρια

Γουδί από την Περιοχή II, Κτήριο 7.3

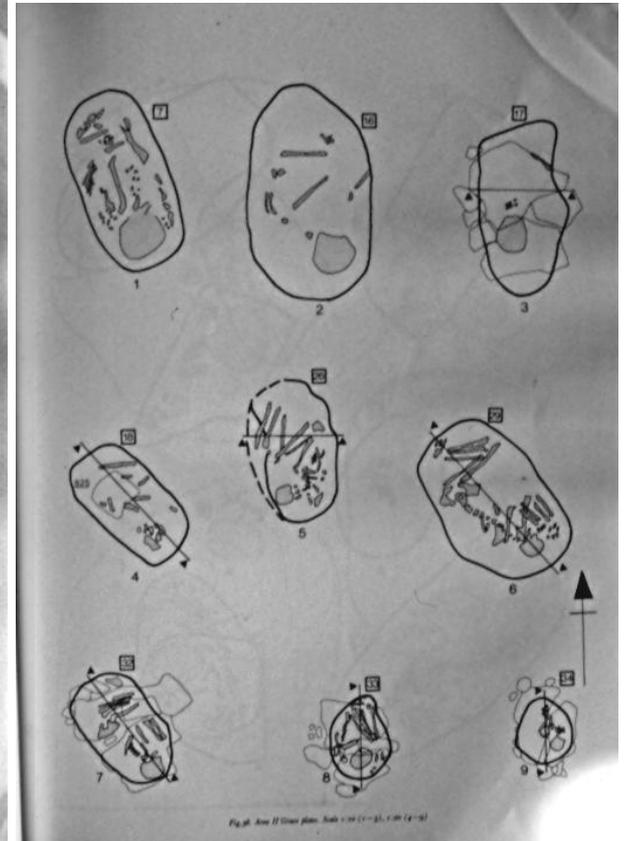
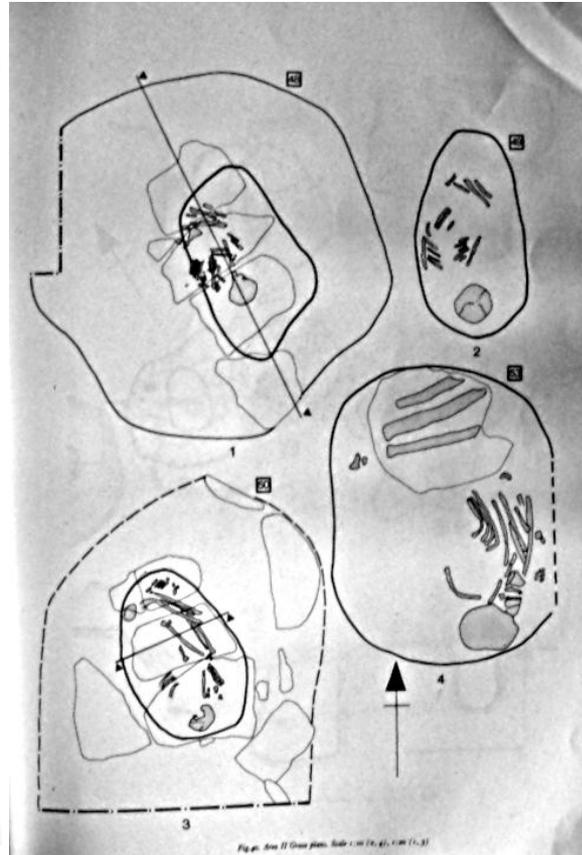
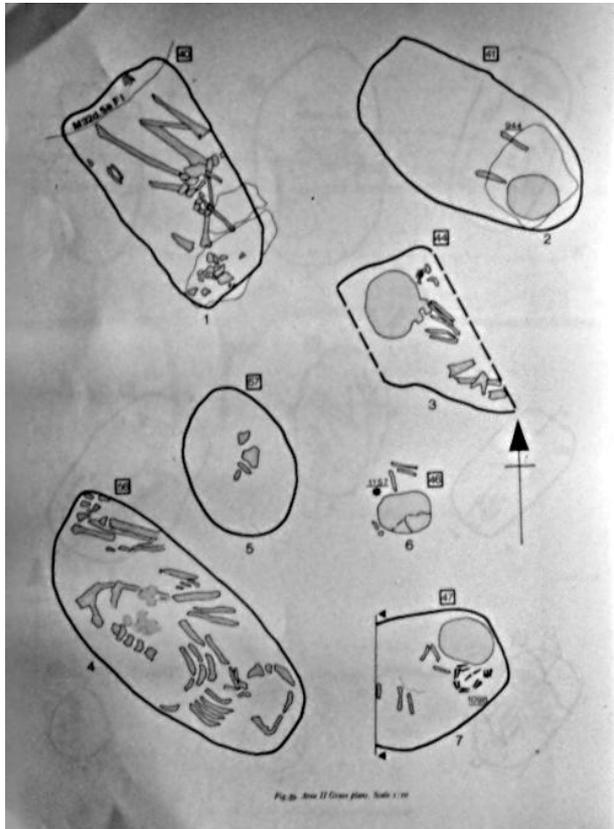

Εργαλεία κοπής, αλέσματος κ.ά. που άφησαν πίσω τους οι κάτοικοι του Κτηρίου 3 της
Λέμπας

15. Cutting, grinding and other tools as left behind by the inhabitants of Lemba Building 3, c 2500 BC.

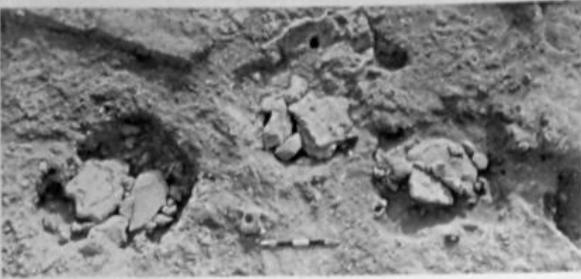
Ταφικές πρακτικές

Κατόψεις τάφων

Τάφοι και ταφές

Site 30, Area II

1. Graves 30, 33 and 34 with earthenware in situ, from East

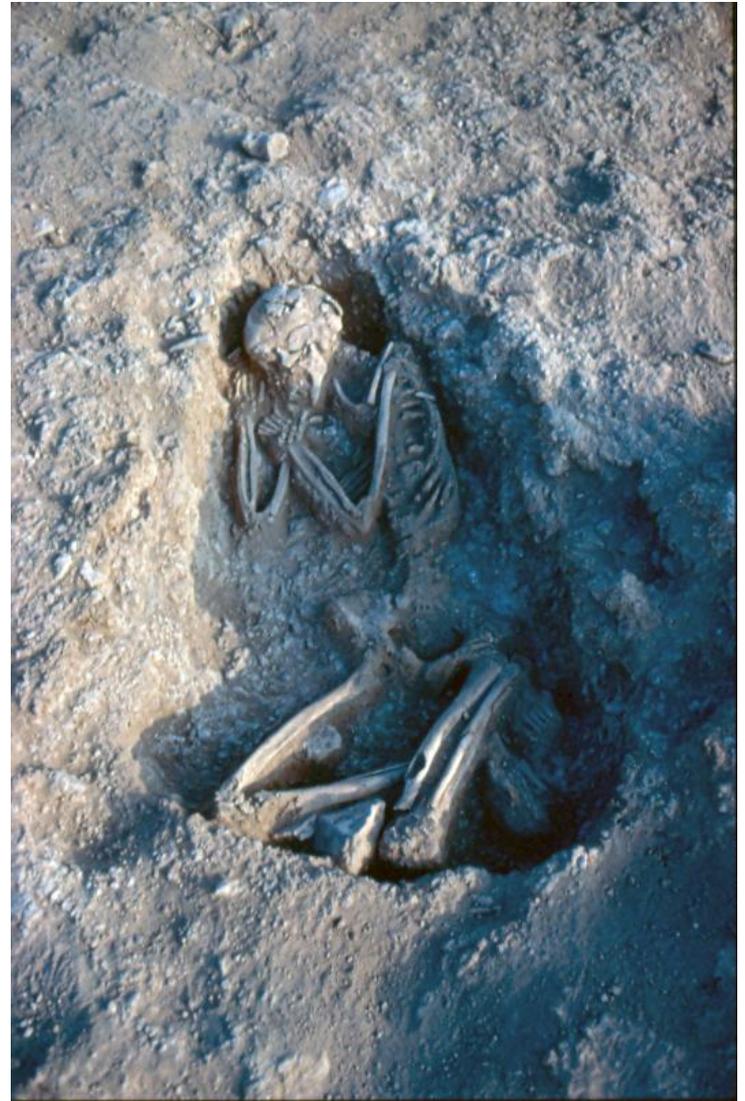
2. Graves 30, 33 and 34 from East

3. Grave 30 from North

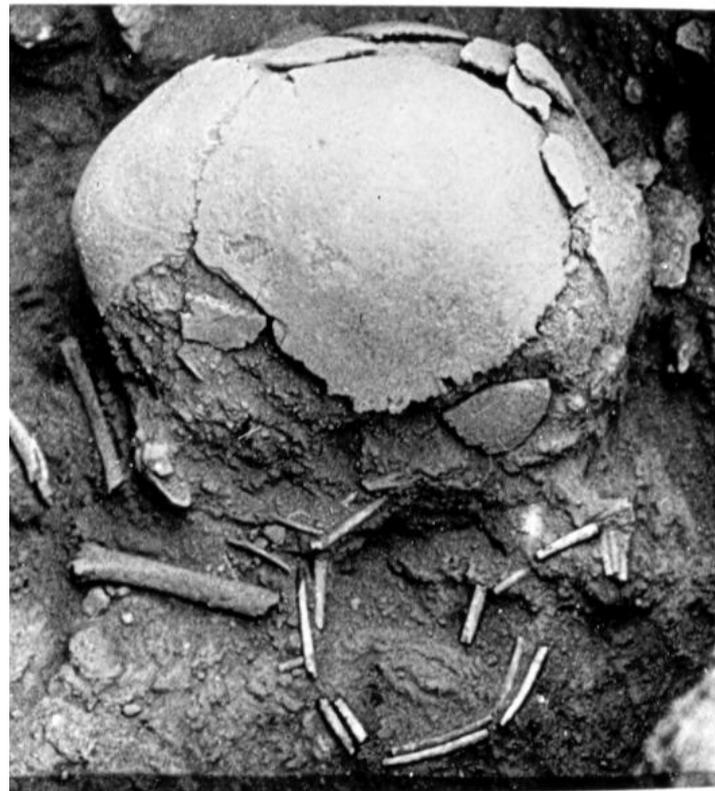
4. Grave 33 from West

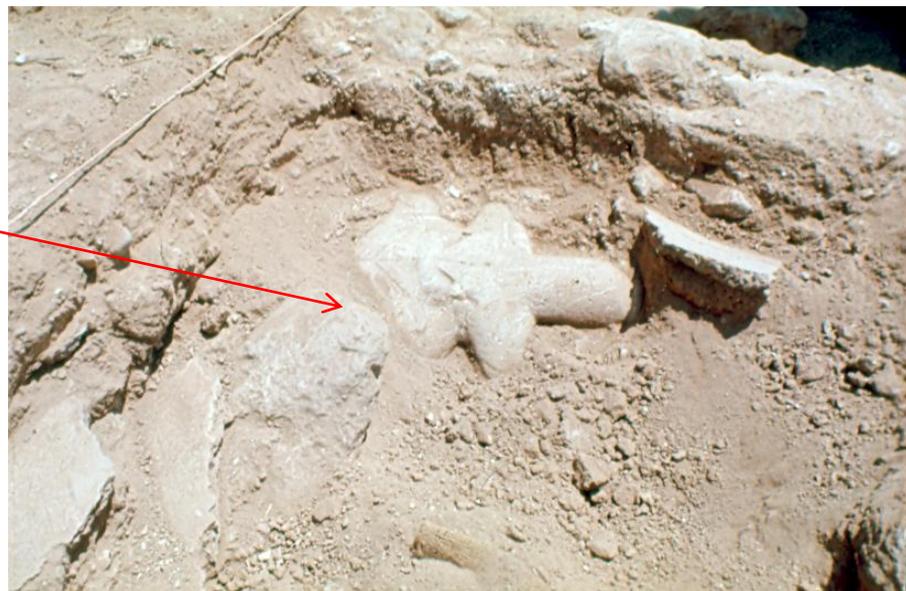
Τάφος 32

Τάφος 47

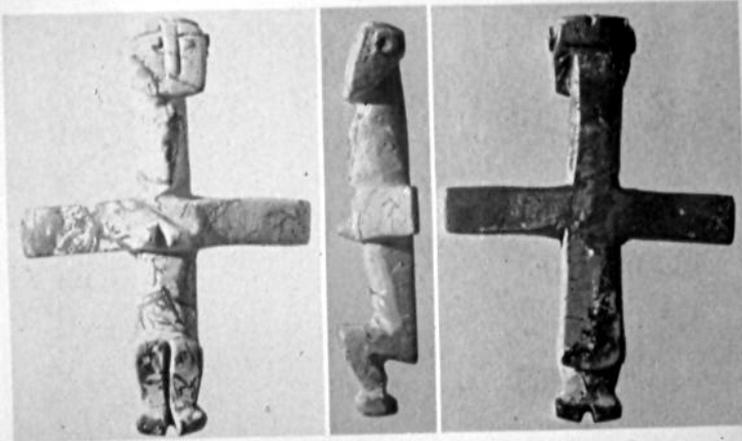

Ειδώλια

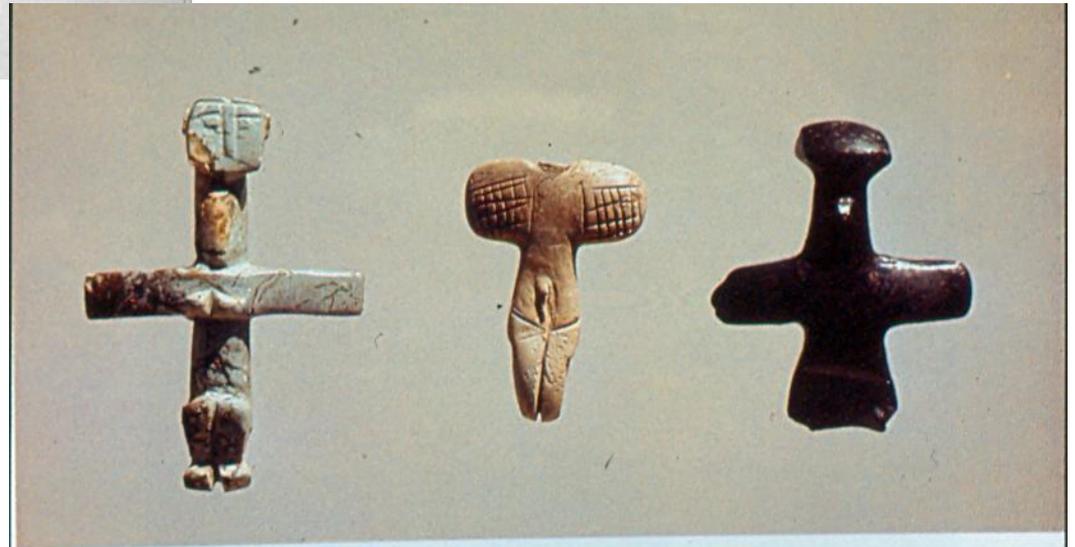

Η Κυρά ή Θεά της Λέμπας. Βρέθηκε στο
Κτήριο 1

Plate 44

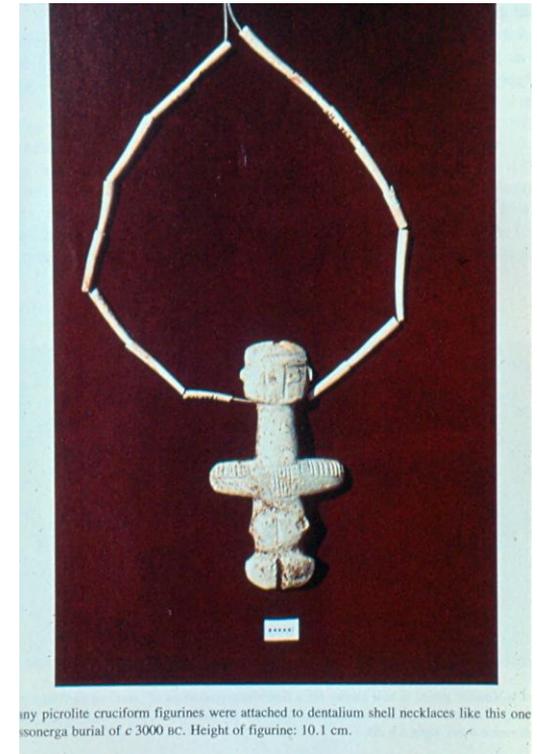
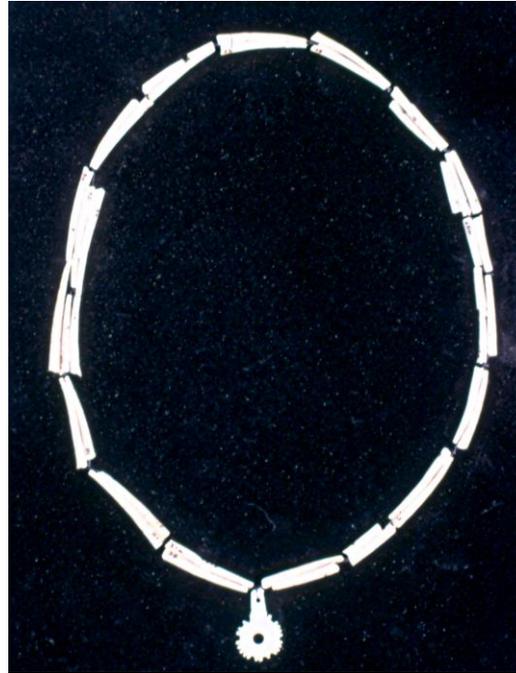
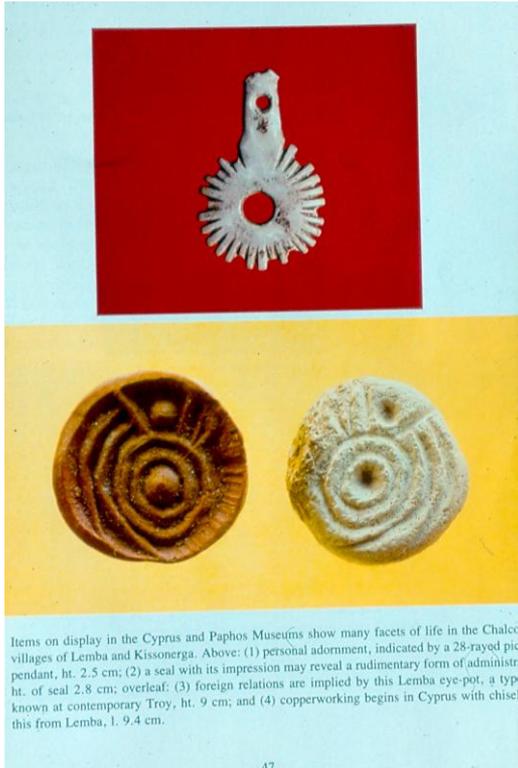

Σταυρόσχημα ειδώλια από πικρόλιθο

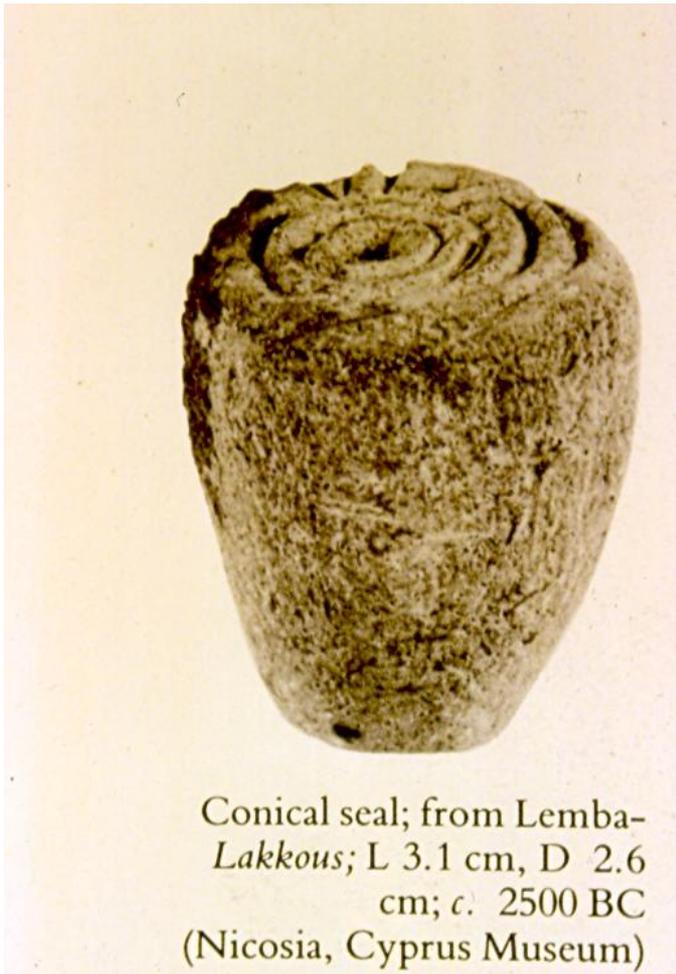

10. The Chalcolithic period is best known for a flourishing production of cruciform figurines made of picrolite, a material that was imported into the west for these examples. Height of figurines: left 6 cm, centre 4 cm, right 4,8 cm.

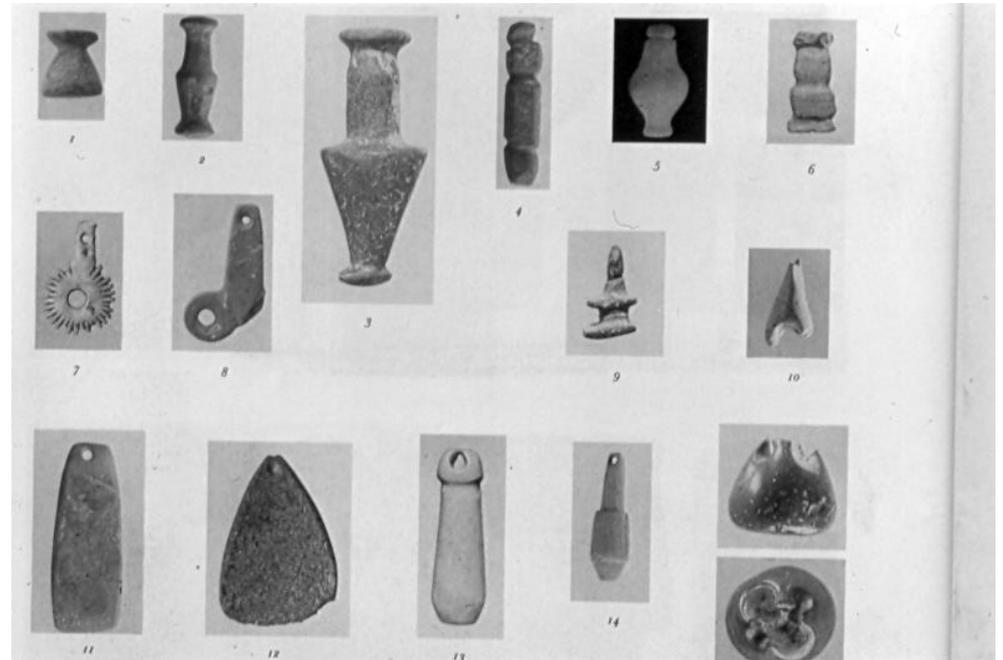
Μικροτεχνία-κοσμήματα

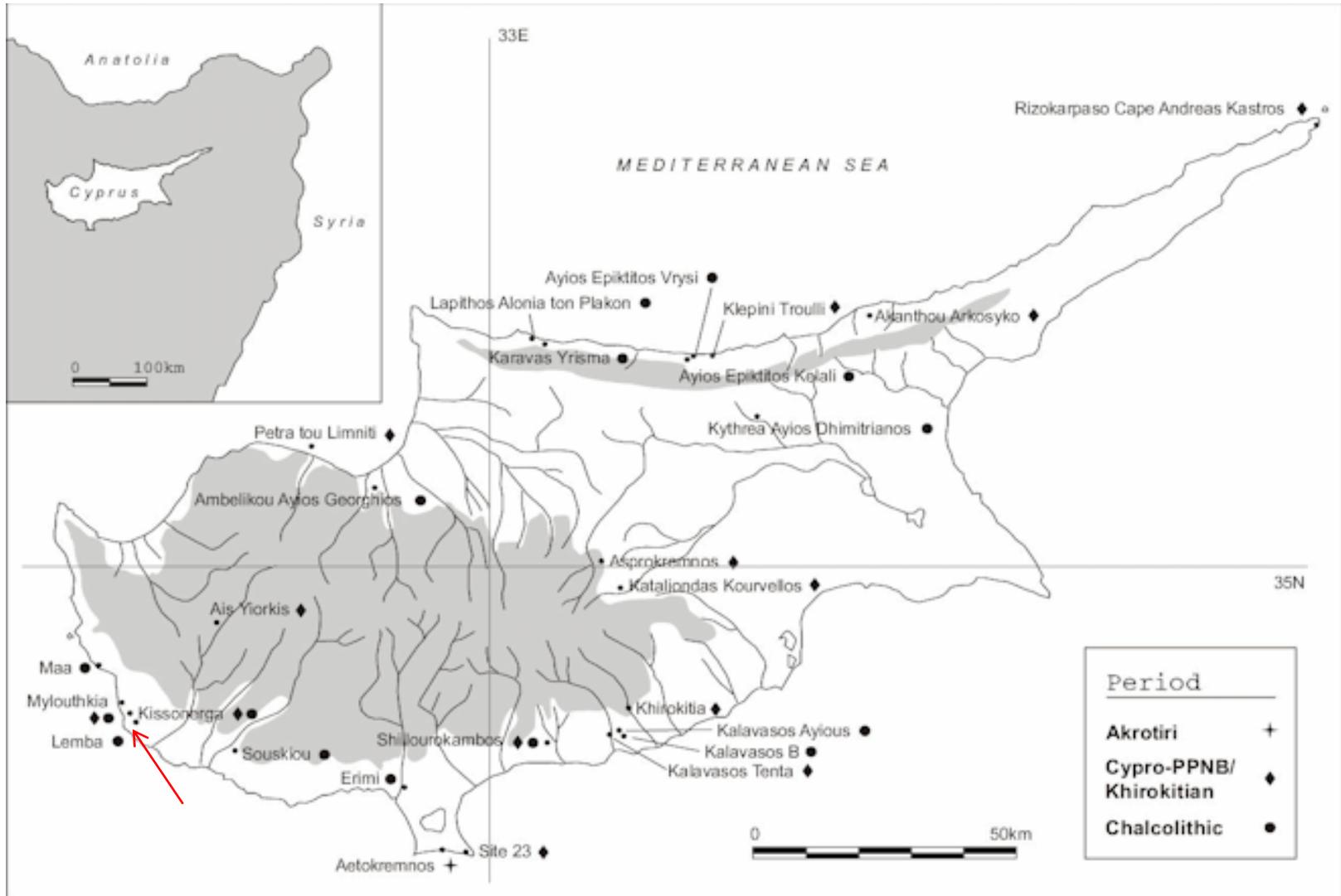
Κωνική σφραγίδα

Μικροαντικείμενα από πικρόλιθο

Κισσόνεργα- Μοσφίλια

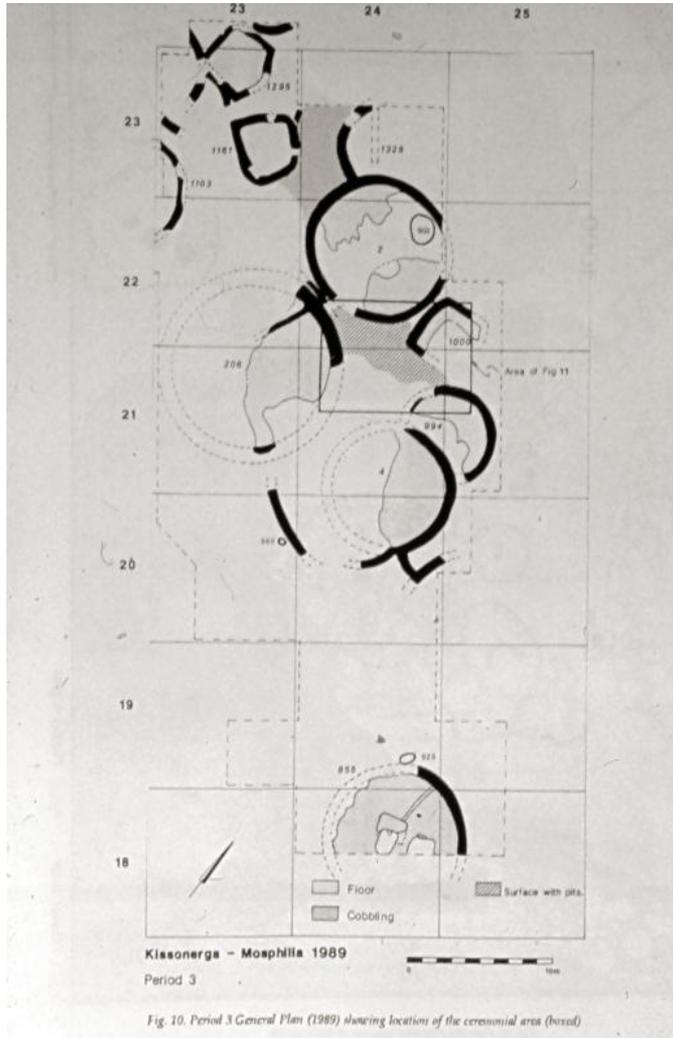
Αεροφωτογραφίες του οικισμού

Άποψη του οικισμού από γειτονικό λόφο

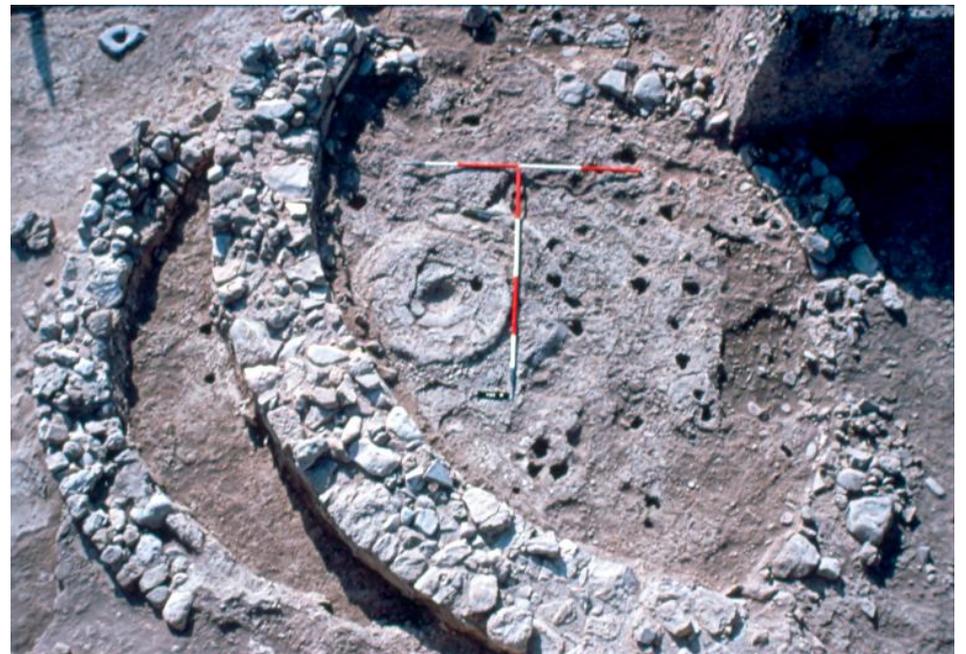
Κάτοψη ανεσκαμμένων οικιών

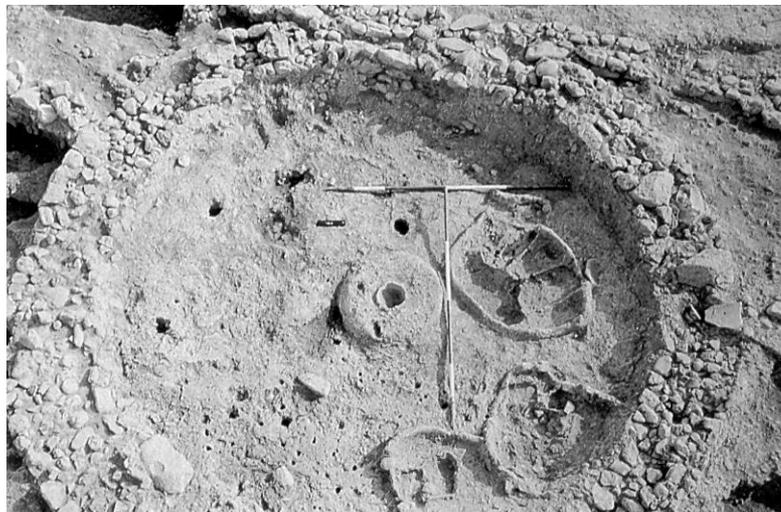
Κτήριο 1016

Κτήριο 1165

Το Κτήριο 1046 με τις
λεκανίδες. Περίοδος ΙV.
Ύστερη Χαλκολιθική

Η Οικία των πίθων. Ύστερη Χαλκολιθική

1. Piton House (Building 3) with fixtures, from north-east. 2 m scales

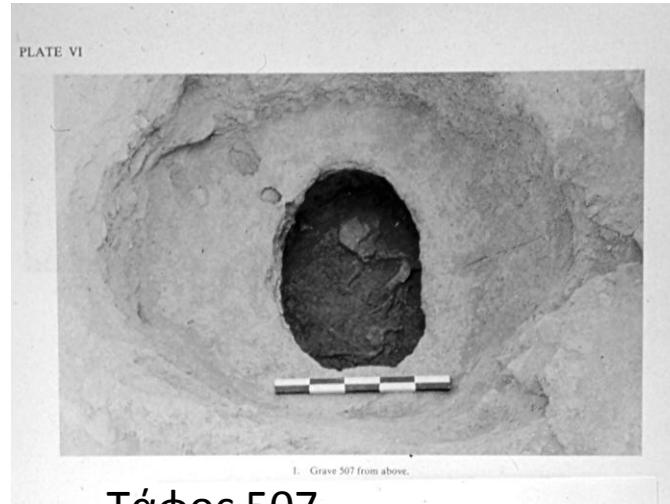
Ανακατασκευή Κτηρίου 2 (με τις λεκανίδες). Ύστερη Χαλκολιθική

Ταφικές πρακτικές

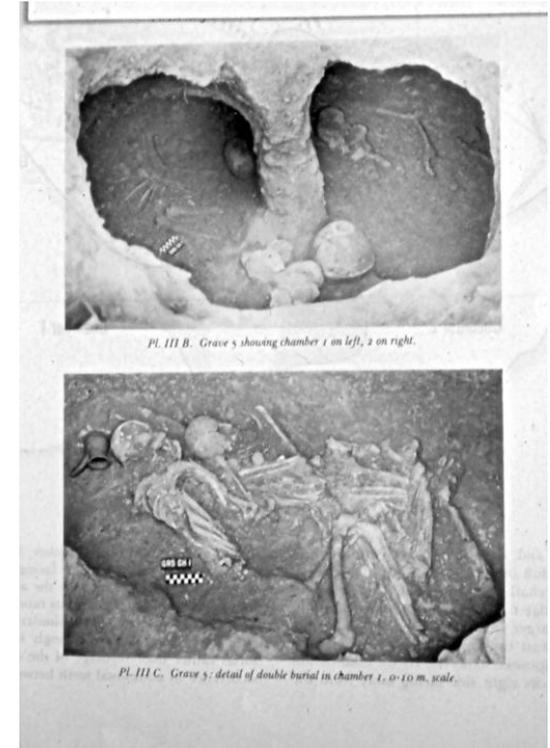
Τάφος 542

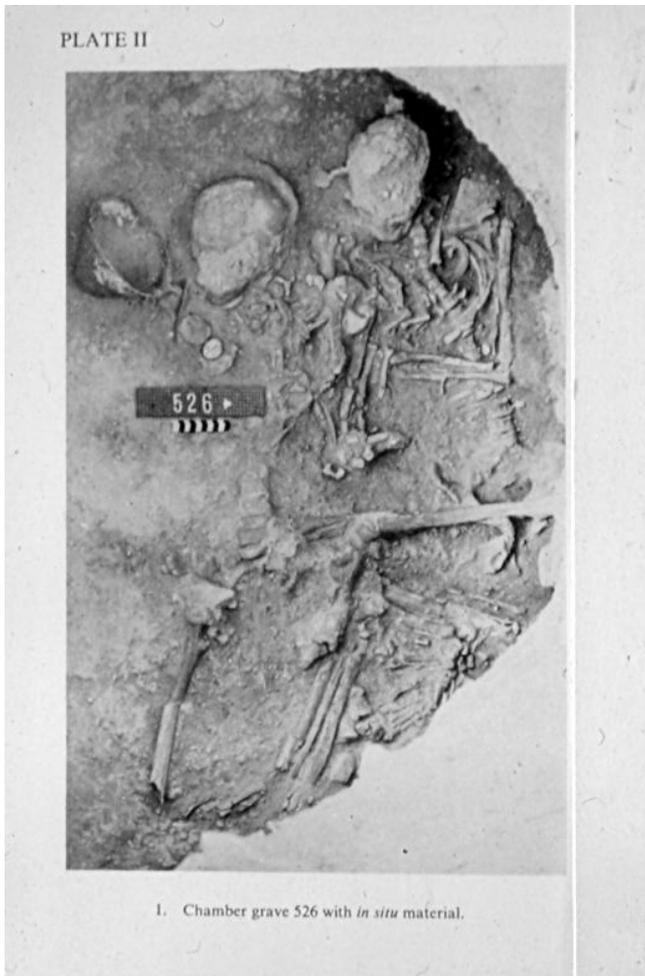
Τάφος 507

Τάφος 539

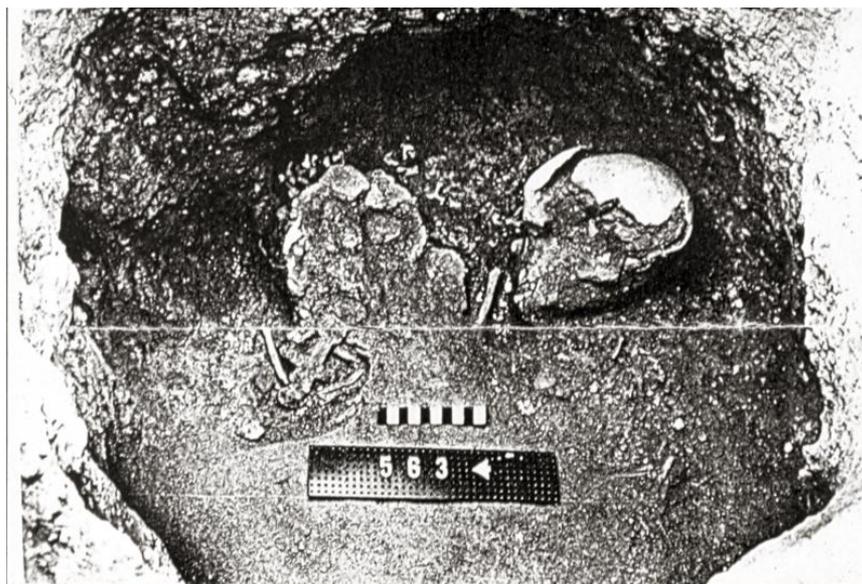
Τάφος 5

Τάφος 526

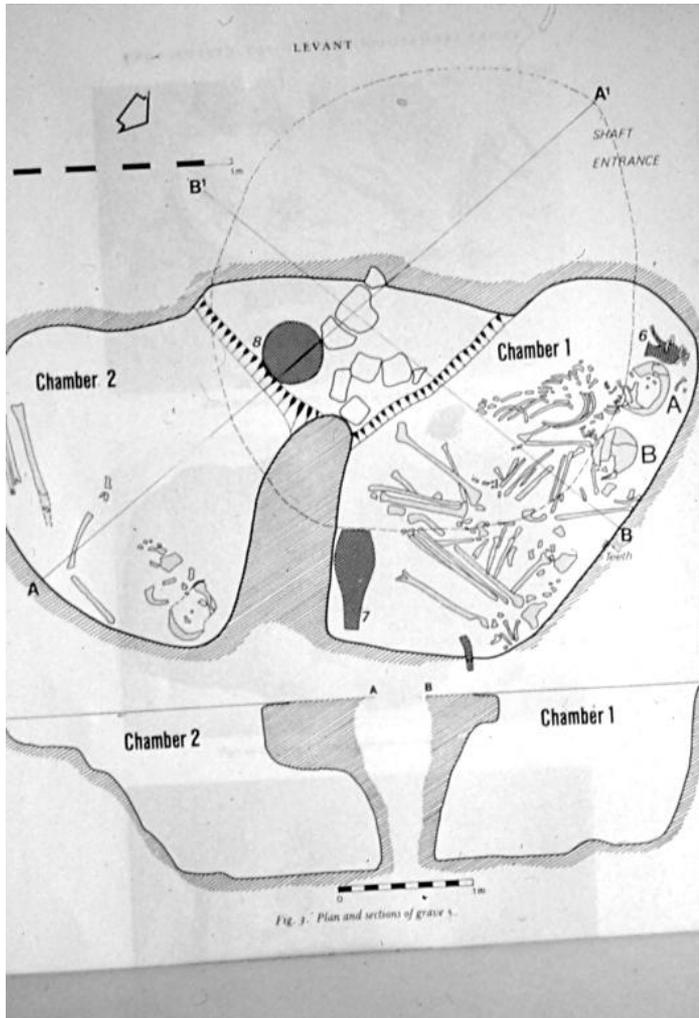

Τάφος 561

Παιδική ταφή που φέρει περιαιπτο στο λαιμό

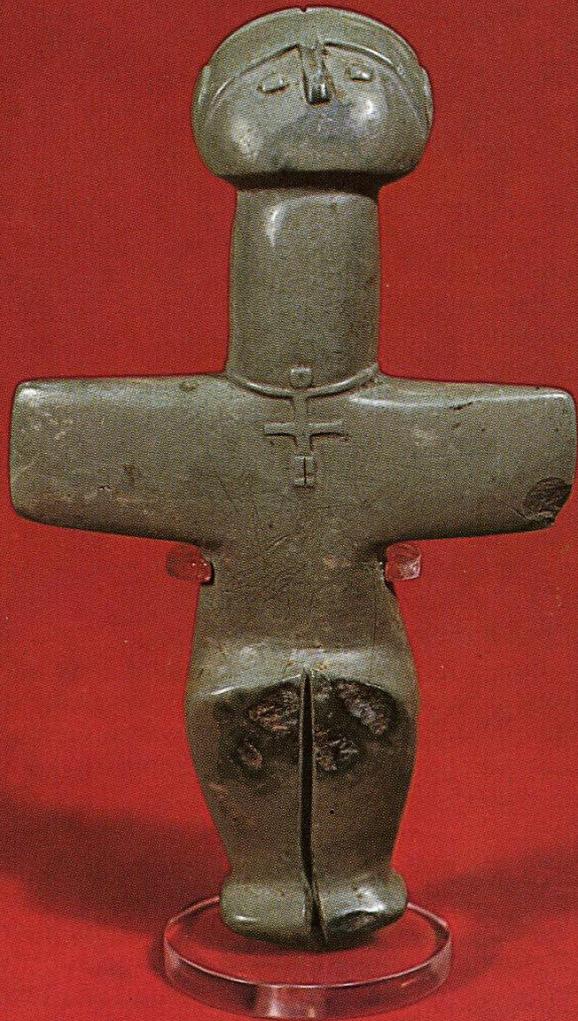
Θαλαμοειδής τάφος (δεξιά) και λακκοειδής τάφος (αριστερά)

Τάφος 5 (Θαλαμοειδής). Κάτοψη και τομή

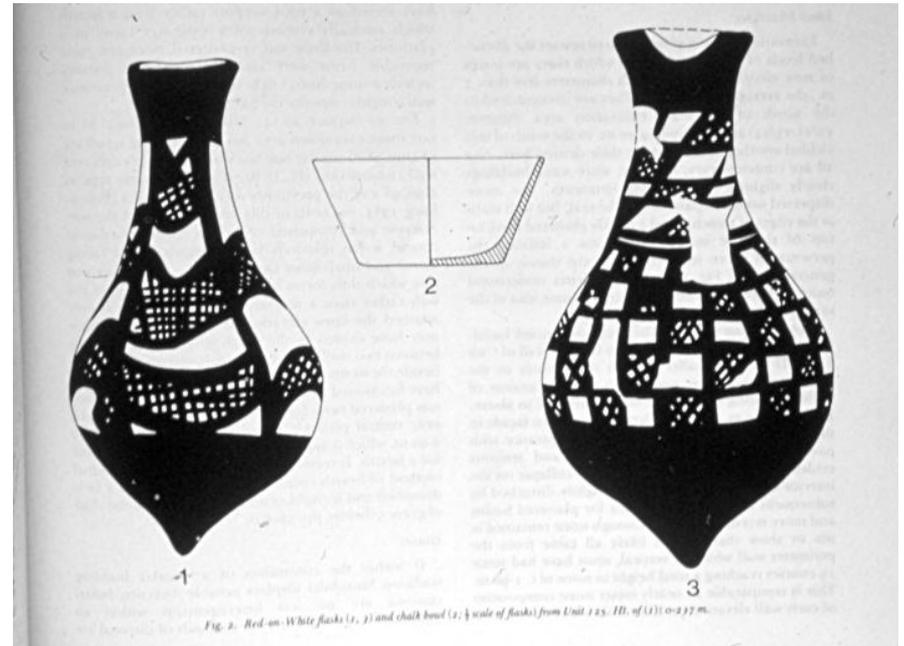
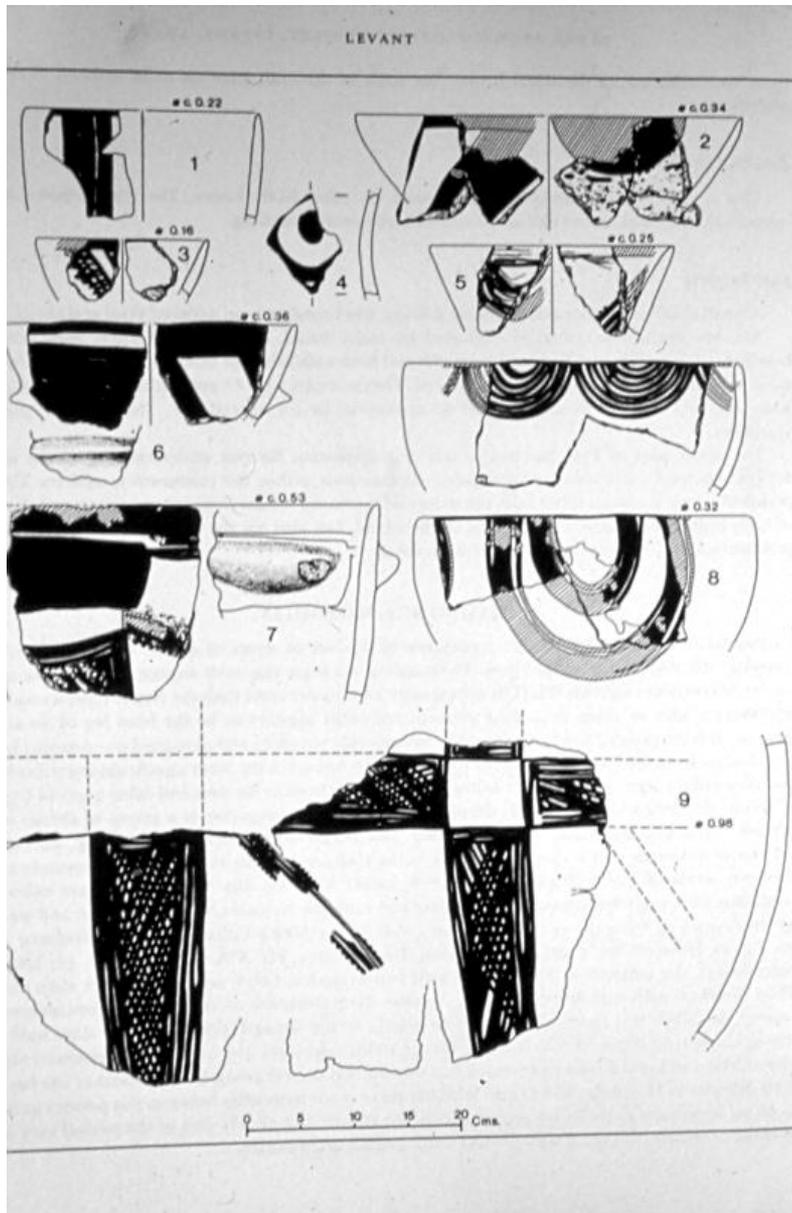
Τάφος 526

Τυχαίο εύρημα από την θέση
Γιαλιάς. Σταυρόσχημο ειδώλιο
από πικρόλιθο που φέρει στο
λαιμό του περίαπτο με
σταυρόσχημο ειδώλιο

Cruciform figurine of blue-
green picrolite; from Yialia;
H 15.3 cm; c. 3000 BC
(Nicosia, Cyprus Museum)

Ερυθρή επί Ανοικτού κεραμική

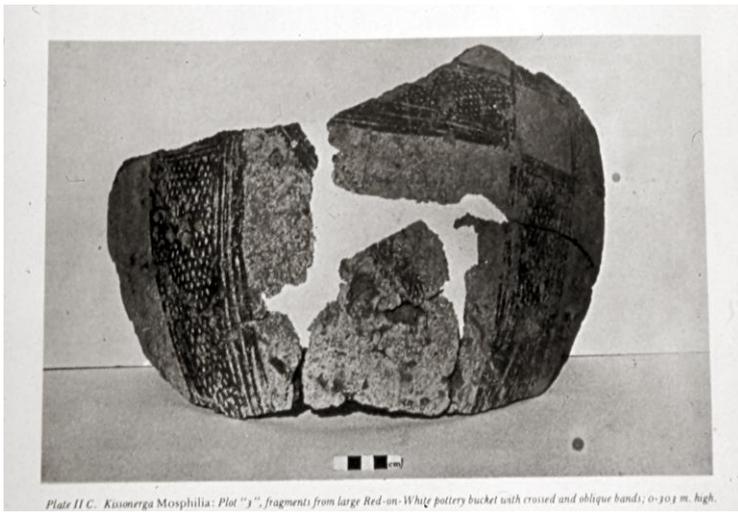
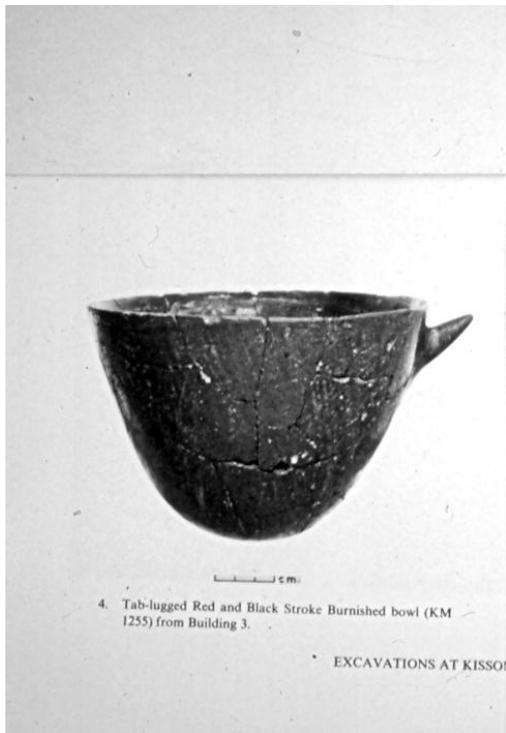
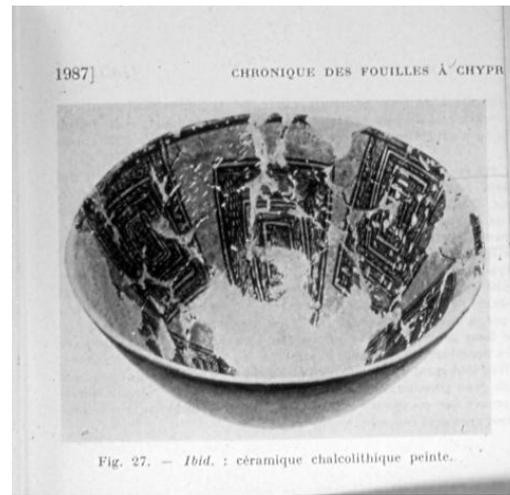
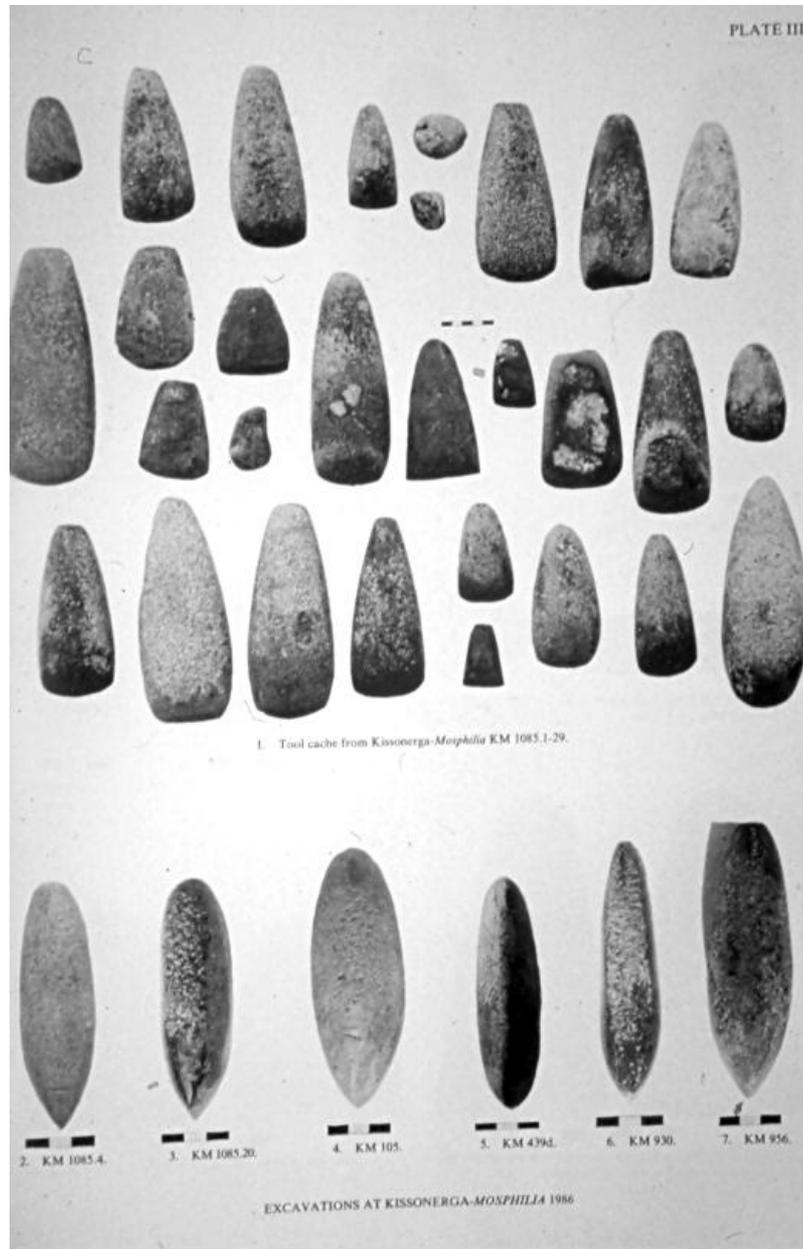

Plate II C. Kissonerga Mosphilia: Plot "j", fragments from large Red-on-White pottery bucket with crossed and oblique bands; 0-303 m. high.

Λίθινα λειασμένα εργαλεία

Ειδώλια πήλινα και από πικρόλιθο

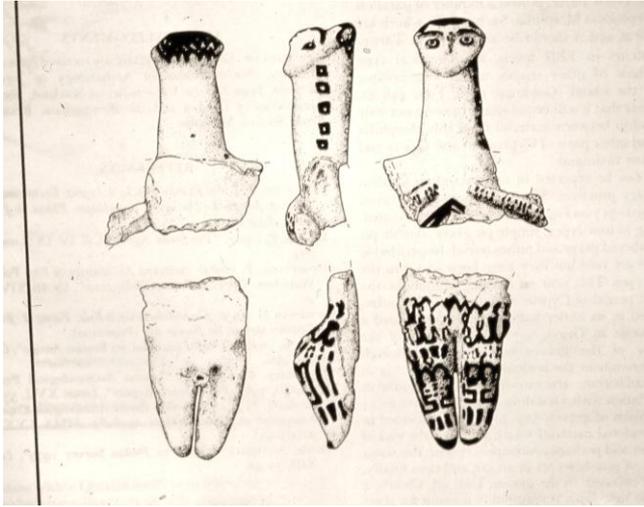

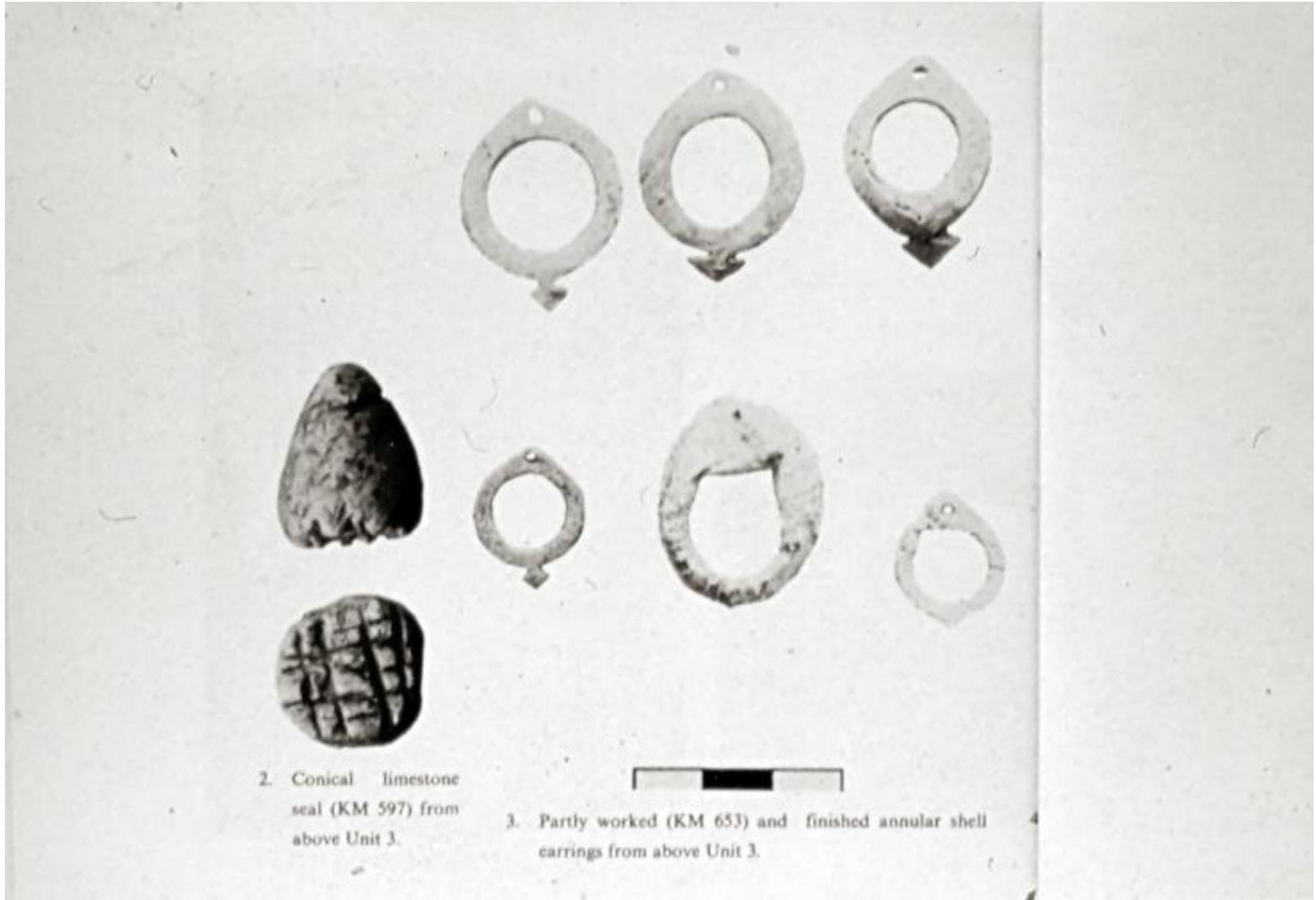
Fig. 2. Cruciform picrolite figurine.

2. Limestone phallus figurine with short arms (KM 939).

3. Large picrolite figurine fragment (KM 943).

Μικροτεχνία-κοσμήματα

«Ο Θησαυρός των Μοσφιλιών»

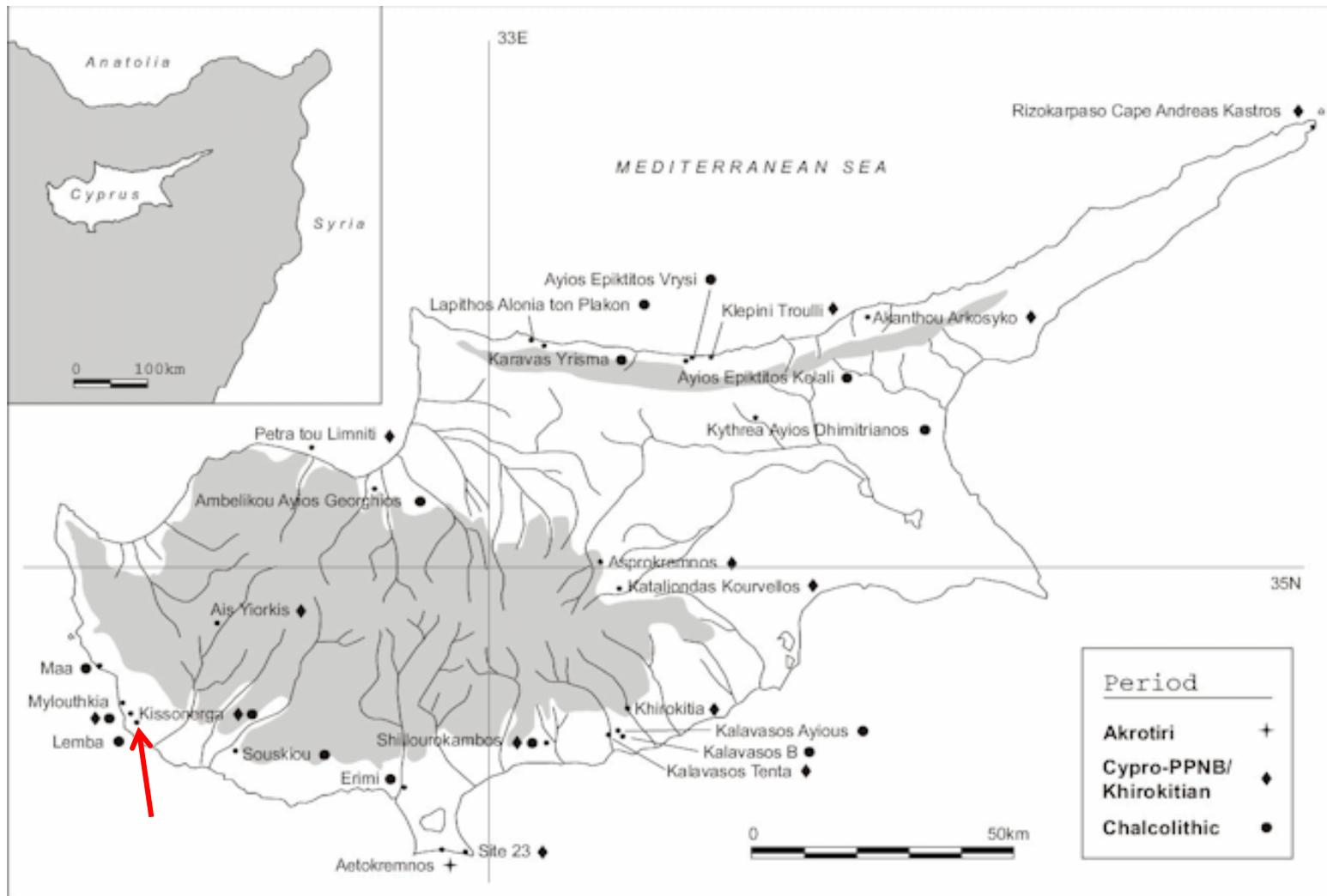

Abb. 11. Oberfläche der Grube mit dem Ritualhorfund mit von Hitze geborstnen Objekten und rechts dem Stapel der Tongefäße.

Abb. 12. Das unterste Gefäß aus dem Hortfund mit seinem Inhalt in situ. Viele der zugehörigen Objekte hatten auf der Außenseite deponiert werden müssen.

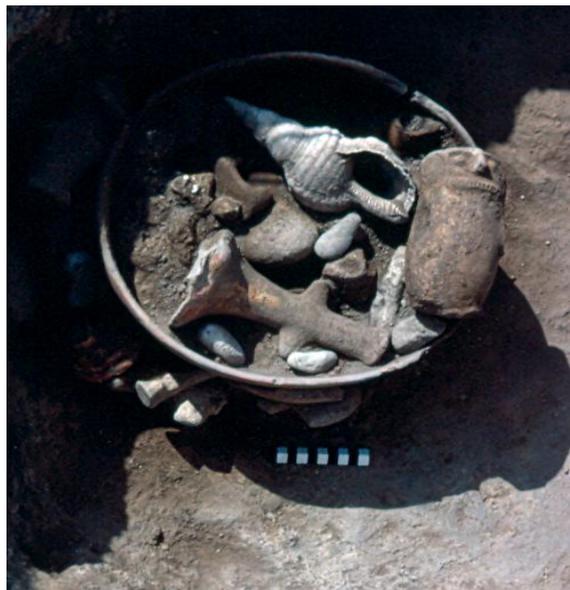

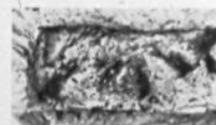
PLATE IV.

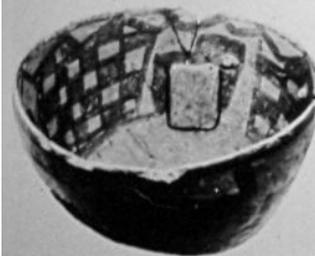
1. Building model KM 1446 and finds in situ.

cm
2. KM 1451.

3. Detail of KM 1451.

4.5. Building model KM 1446.

KISSONERGA-MOSPHILLA 1987

Ομοίωμα οικίας
κυκλικής κάτοψης

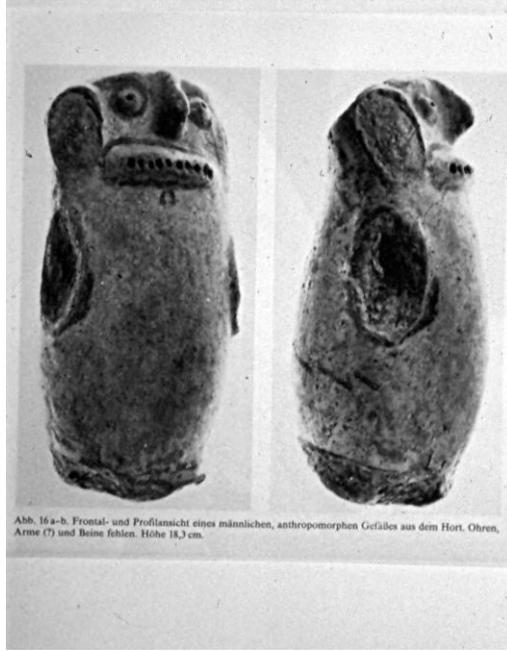
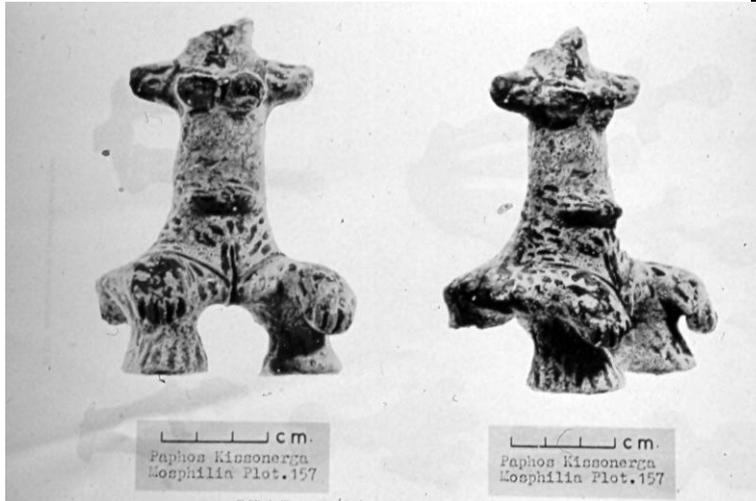
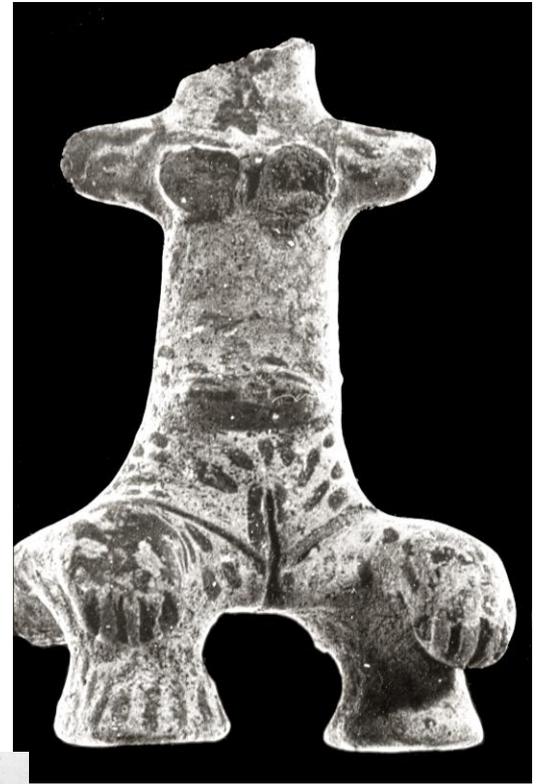

Abb. 16a-b. Frontal- und Profilsicht eines männlichen, anthropomorphen Gefäßes aus dem Hort, Ohren, Arme (?) und Beine fehlen. Höhe 18,3cm.

1 cm
Paphos Kissonerga
Mosphilia Plot.157

1 cm
Paphos Kissonerga
Mosphilia Plot.157

